

ဝိဇ္ဇာသုတ်

မြင့်စွာ
ဝေတနိသညံ။

အရှေ့နိုင်ငံ ဟိန္ဒူဘာသာ၏ အစည်းအရုံး၊
(မြန်မာနိုင်ငံတော်)
ဟိန္ဒူဘာသာဝင်တော်အရုံး၊
ဟိန္ဒူဘာသာဝင်တော်အရုံး၊

မြေခံပါ။ “ပါဠိတက္ကသိုလ်” ထွက်တော့မည်။

ပါဠိအလင်းရောင်

သာသနာ တခေတ်တွင် တကြိမ်သာ ဖြစ်ပေါ်သေးသည်ဟု ချီးကျူးခြင်းခံရသည်။ ဆိုင်ရာကမူ ချီးမွမ်းခြင်းထက် ကဲ့ရဲ့ခြင်း လွတ်ကင်းလျှင် တော်ပါပြီဟု ဆိုသည်။ မည်သည့် ခေတ် မည်သည့်အခါမှ မရိုးနိုင် မတိမ်ကောနိုင်အောင် စီမံထားသည်ဟုလည်း တာဝန်ခံစကားပြောသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို ပါဠိဘာသာအကြောင်း၊ ပါဠိကိစ္စ အထွေထွေ၊ ပါဠိ၏အခြေအနေကို မသိလျှင်မဖြစ်။ ပါဠိမြန်မာ နှစ်ဘာသာအထက်တန်းစား စာပေကြီး။ ။

ပါဠိအလင်းရောင် ၂-ဂ-ပဲ။

ဝေဘန်ရေး ၈-ပဲ။

ပါဠိပြဿနာ ၈-ပဲ။

(မှတ်ချက်) အသင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အထူး နှုန်းနှင့် ရမည် ဖြစ်ရာ၊ ဌာနချုပ်သို့စာရေးစုံစမ်းပါ။ ။

မြင့်ဆွေ-စာအုပ်တိုက်။

အမှတ် ၁၃၉-မောင်ဂိုမာရီလမ်း၊

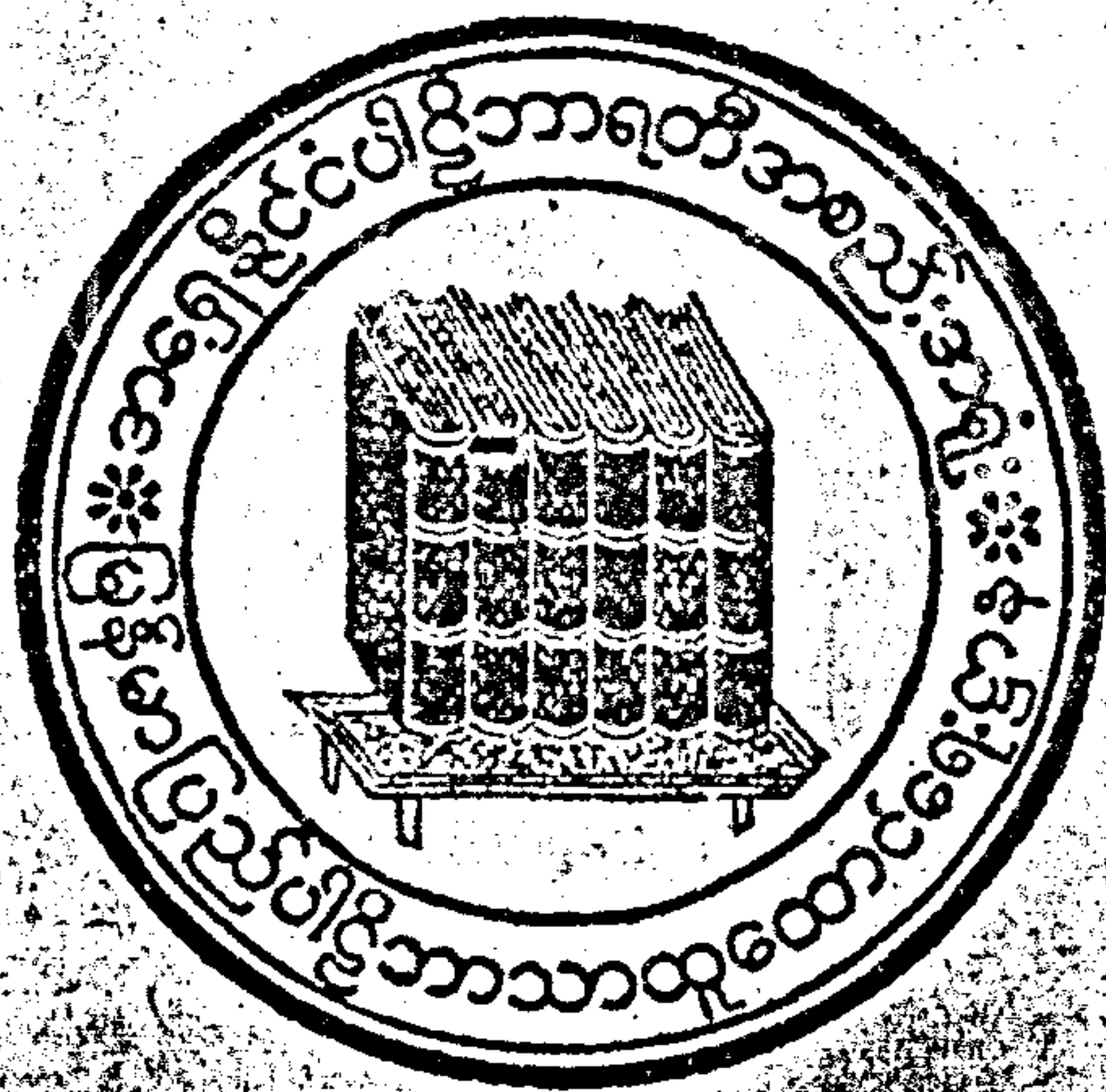
၄၇-လမ်းထိပ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဝိဇ္ဇာသုတ်

ပထမအကြိမ်ပါဠိစာပေပြိုင်ပွဲမှ

ပထမ-ဆုရသောစာပေ။

ရေးသူ - ဖြိုဆွေ၊ ပါဠိအသင်းသား။

အရှေ့နိုင်ငံပါဠိဘာရတီအစည်းအရုံးမှ
အသိအမှတ်ပြုသည်-အစီအစဉ်အမှတ် (၃)

၂၄၉၁ - ၁၃၀၉

ဤပြဿနာ။

“ဝရ မန္တ ကပေါတော သုဝေ မောရာ” (ယနေ့ ခိုသည် နက်ဖြန် ဥဒေါင်ထက် ကောင်း၏) ဟူသော ပါဠိ စကားကို လက်ကိုင်ထားလျက်ပင် ဥဒေါင်းကိုသာ ‘ရခိုး’ နှင့် အချိန်ဆွဲ ကော အချင့်ပါနေသော မိမိသည် “ကိစ္စလျင်လျပ်၊ ပြီးစေ အပ်၏၊ အားလင်မှသာ၊ မဟူရာတည်း”-ဟူသော ကိုးခန်း ဟို့ စကားအတိုင်း ဆောင်ရွက်တွယ် ကိစ္စတခုကို လျင်မြန်စွာ ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သူများနှင့် တွေ့ရသေးအခါ ဝမ်းသာမိပေသည်။

အရှေ့နိုင်ငံ ပါဠိသာရထိ အစည်းအရုံးကြီး၏ အဖွဲ့ဝင် တာဝန်ခံ တပါး ဖြစ်သော အရှင် ဓမ္မပါလ သည် “ပါဠိ ပြဿနာ” စာစောင်ကို စိုက်နှင်မည် ရှိသောအခါ ကြည့်ရှု စိစစ်ရန် တိုက်တွန်းပေသည်။ မိမိသည် စွမ်းအားရှိသမျှ ပြင်ဆင် သုတ်သင် ပါသည်။ သို့ရာတွင်—အချို့ အချက် များ၌ ကား မိမိကိုယ်တိုင် ယုံကြည်စွာ ဝန်မခံလိုသော်လည်း အများ ယုံကြည်ချက်နှင့် မူရင်းမပျက်မှုကို လေးစားသော အားဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုဘဲ မှတ်ချက်မျှချပါသည်။

အရှင်ဉာနိဿရ (ကာဝိယဝါစိ)
ရန်ကုန်မြို့။

ဤစာအုပ်။

ခက်ခဲ ပွေ့ရှုတ်သောအချက်များ မကျေနပ်သော အချက်များကို “ပြဿနာ” ဟု ခေါ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပါဠိအတွက် မကျေနပ်ကြပေ၊ ပါဠိ၏ ရှေ့နောက် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လတ် အချက်များကို ဆင်ခြင်ထောက်ရှုသောအခါ ပို၍ မကျေနပ်ကြပေ၊ ပါဠိ၏နောက်ခံ အောက်ခံ အကြောင်းတရားများ ကောင်းမွန်ပါလျက် ပါဠိ အရေးကို အလေးပြုခြင်းမရှိကြပေ၊ အကြောင်းတရားကို အရေးမယူလျှင် အကျိုးတရားမပေါ်ထွက်နိုင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကို နားလည်သော်လည်း ပါဠိကို နားမလည်သူ မြောက်မြားစွာ ရှိ၏။ “ပါဠိ ဆိုတာ အိန္ဒိယက ဘာသာသေတရပ်ဖြစ်တယ် ဗမာပြည်မှာ သုံးစွဲတို့မလိုဘူး” စသည်ဖြင့် ရင့်သီးစိတ်ပျက်ဘွယ် စကားများကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုသော ခေတ်လူငယ်၊ လူကြီးတို့ ပြောဆိုလျက်ရှိပေသည်။ ဝှံ့ခေတ်ကစ၍ ယနေ့ ဗြိတိန် ခေတ်အထိ ပါဠိပြဿနာများကို အလေးတမူ အရေးယူ မစဉ်းစားခဲ့ကြသဖြင့် ပါဠိပြဿနာများသည် အနယ်ထိုင် ချိုးကပ်ခါ အလွန်တရာရှုတ်ထွေး ပွေ့လိမ်နေတော့သည်။ ။

ဤစာအုပ်ငယ်သည် ထိုမျှ ပွေ့ရှုပ် နက်နဲလှသော ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် မဟုတ်ပေ၊ သို့သော် စဉ်းစားဘွယ် ဉာဏ်အလင်းရောင် ကိုမူ ပေးပေလိမ့်မည်၊ ရှိရှိသမျှ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ဤစာအုပ်မျိုး အကြိမ်

ဤစာအုပ်

ပေါင်းများစွာ ထုတ်ဝေရန် လိုသည်။ စာအုပ်ကြီး တစ်အုပ်
ရေးသားလိုသည် ထုတ်ဖော်လိုသည် ခေတ်အခြေအနေအရ ခမ်း
ခမ်း နားနားလုပ်နိုင်မည်မထင် ဤစာအုပ်မျိုးကိုသာ အကြိမ်
ပေါင်းများစွာ ထုတ်ဝေသင့်သည်။

ဤစာအုပ်မှာ ပါဠိ အစည်းအရုံး စတင် တည်ထောင်
တွင် ပထမအကြိမ် ကျင်းပသော ပါဠိစာပေ ပြိုင်ပွဲမှ ပထမ
ဆုပေး၍ ရွေးချယ် ထားသော စာပေဖြစ်၏။ ထိုစဉ် ကပင်
ရိုက်နှိပ်ရန် တာဝန်ရှိသော်လည်း စစ်ဘေးကြောင့် မစွမ်းနိုင်
ခဲ့ပေ။ ပါဠိဘာသာရတ်၏ လုပ်ငန်း(၁၄)ရပ် အနက် ပါဠိစာပေ
ပြိုင်ပွဲတရပ် ပါရှိရာ ယနေ့အထိ (၆) ကြိမ်မျှ ကျင်းပခဲ့ပြီး
ဖြစ်ပေသည်။

ဤစာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအတွက် ပါဠိအစည်းအရုံးကို
ကျေးဇူးတင်သည်။ ရေးသူ ကျွန်ုပ်တို့ မိတ်ဆွေ ကိုလည်း
ကျေးဇူးတင်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ပါဠိ ပြဿနာများကို လက်
တွေ့ရင်ဆိုင် ပိုင်နိုင်စွာ ဖြေရှင်းနေသူ တာဝန်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး
ဖြစ်ရာ ဤစာအုပ်ငယ်ကို လေးလေး စားစား ချီးကျူးမိပေ
သတည်း။

“ပါဠိဘာဏက”

အရှေ့နိုင်ငံ ပါဠိဘာရတီ အစည်းအရုံး။

ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၀၉-ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်နေ့။

နိဒါန်း ။

“မြန်မာပြည်၊ ရဟန်းတော်ရှစ်သောင်းကျော် (၁၉၃၁ ခုနှစ်က တစ်နှစ်သောင်း)၌၊ ပါဠိမတတ်သူ လေးသောင်းခန့်ရှိလိမ့်မည်။ ထိုထက်ကား မယုတ်နိုင်” ဟူသော “အရှေ့နိုင်ငံ ပါဠိဘာရတိအစည်းအရုံး” မှ ကျေညာချက်တရပ်ကို ကျွန်ုပ်သည် မျက်နှာပူပူနှင့်ပင် ဝန်ခံပါသည်။ ထိုစကားသည် ဟုတ်လွန်းလှသည်၊ ဟုတ်လွန်း၍ မခံနိုင်သူများ ရှိချင်လည်းရှိမည်၊ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာပြည် ရဟန်းတော်များတွင်၊ သုံးပုံတပုံမျှ၊ ပါဠိမတတ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ၊ “ဘုန်းကြီးပညာရေး” ညံ့ဖျင်းသောကြောင့် ဖြစ်သည် ဟူသော အချက်ကို ကား၊ ကျွန်ုပ်တို့၊ ဆန်းမစစ်ဘဲ၊ မနေနိုင်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည် “ဘုန်းကြီးပညာရေး” သို့မဟုတ်၊ ပါဠိပညာရေးစံနှုန်းကို၊ မြေလွန်ပစ်ရန်၊ အတော်စောစီးသော အချိန်ကပင် ကျွန်ုပ်တို့ ကြံစည် ကြိုးပမ်း ခဲ့ဘူး ပေသည်။ အထူးအားဖြင့်၊ ဤပြဿနာအတွက်၊ “ကာဝိယဝါစီ အသျှင်ဥာဏိဿရ” အသျှင်ဓမ္မပါလ၊ (ယခု ပါဠိဘာရတိ အစည်းအရုံး တာဝန်ခံနာယက) စသော စာပေ၌၊ စိတ်အားထက်သန် ဝင်စားကြသည့် ရောင်းရင်း ဘက်များနှင့်၊ ကျွန်ုပ်သည် ကြိမ်ဘန်များစွာ ဆွေးနွေးခဲ့ဘူးပေသည်။

သို့သော် “မြန်မာပြည်ဘုန်းကြီးလောကကြီး၊ ကား ဘုန်းကြီး နေရှင်များ၏၊ လောင်းရိပ်မိဝင်နေသဖြင့်၊ ကျွန်ုပ်၏ကြီးပမ်းချက်များသည့်၊ အမျိုးမျိုးသော အနှောင့် အရှက်များကြောင့် တမြောက် အောင်မြင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ၊ ယခုအခါကား— “အရှေ့နိုင်ငံ ပါဠိဘာရတီ အစည်း အရုံးကြီး၊ ၏ ကျေးဇူးကြောင့်၊ ဤပြဿနာကို တိုင်းပြည်အား ထုတ်တော်ဖြေရှင်းခွင့်ရသဖြင့် ထိုအစည်းအရုံးကို၊ အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရပေသည်။

ယခုအချိန်ကား နေရှင်တို့၏ လောင်းရိပ်မှ၊ အာရှတိုက် လူထုကြီး၊ ဗုဒ္ဓကန်ရုန်းထွက်နေသောအချိန် ခေတ်ဟောင်းက စံနစ်ဟောင်းများကို၊ တဖြစ်ပြောင်းနေသောအချိန်ဖြစ်သဖြင့်၊ ယခု အချိန်သည် အိမ်အိုကြီး သဘွယ် ဆွေးမြေ့ ထူသော၊ “ဘုန်းကြီးပညာရေး”ကို ရှင်းလင်းရန်မြေထွန်ရန် အကောင်းဆုံးအချိန်ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်မှာ ဘုန်းကြီးပညာရေးကို၊ ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရန်၊ စိတ်ထက်သန်စွာ ကြိုးပမ်းနေသူတဦးဖြစ်သည့်အခိုင်း “အနာဂတ်ပါဠိပညာရေး”သည် မြန်မာတပြည်လုံး သို့မဟုတ် ပါဠိ လောကကြီးတခုလုံးသုံးစွဲသင်ကြားနိုင်ရန် “ပါဠိသဒ္ဒါ” သစ်ဏ္ဍာန်များကို ခေတ်နှင့် လျော်အောင် တာယာ စာပေ အရပ်ရပ်ရှိ “သဒ္ဒါရေးစံနစ်”များဖြင့် ညှိနှိုင်းကာရေးသားဆဲ ဖြစ်၍၊ ကျွန်ုပ်၏ “ပါဠိသဒ္ဒါသစ်ဏ္ဍာန်စာသစ်”များသည် “အတိတ်ပညာရေး”နှင့် “အနာဂတ် ပညာရေး” နှစ်ခုတို့ကြား၌

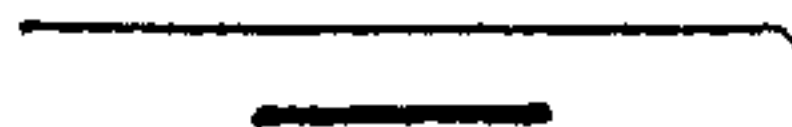
တံတားသဘွယ် ငြိမ်းသဘွယ်လောက်ပင် သဘောထားရင်း ဖြစ်ပေသည်။ “အနာဂတ် ပါဠိပညာရေးစံနှစ်သစ်,,သည်နေ သားတကျ ထူထောင်မိပြီးနောက်၊ ကျွန်ုပ်တို့ထက် သာသာအ ရပ်ရပ်၌ တတ်ကျွမ်း နားလည်သူ ပညာရှိများ၏” သင်တန်းစာ သစ်များ,, ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ၌ကား ကျွန်ုပ်၏ “ငြိမ်း,, များကို ဖြိုဖျက်ရန် ယခုကပင် နှစ်သုံးသွင်းပြီး ဖြစ်ပေသည်။ အနာဂတ်ပညာရေးကို မကူးမိမိကပင်၊ ငြိမ်းကို ဖြိုဖျက်ချင် သူများ မပေါ်ပေါက်လျှင်ကား၊ ကျွန်ုပ်၏ “ပါဠိသဒ္ဒါသစ်တန်း စာသစ်,,များကိုတိုင်းပြည်အား ထုတ်ပြနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ပါဠိပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာ၌ ကျွန်ုပ်၏ ဝေဘန်ချက်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ဆန်းစစ် ချင့်ချိန်ကာ အကောင်း အဆိုး နှစ်မျိုးဖြင့် ထောက်ခံသူသော်၎င်း၊ ကန့်ကွက်သူ သော်၎င်း၊ ပေါ်ပေါက်လာပါက၊ ဤပြဿနာကို စိတ်ဝင်စားသူများလာ ပြီးဖြစ်သဖြင့်၊ ကျွန်ုပ်သည် ဝေဘန်ရကျိုးနပ်သည်ဟု ယူဆ ရပေမည်။ သို့မဟုတ်ဘဲ ဤဝေဘန်ချက်ကို၊ ထောက်လည်း မထောက်ခံ၊ ကန့်လည်းမကန့်ကွက်သူများအဖို့၌ကား၊ ကျွန်ုပ် ၏ ဝေဘန်ချက်သည်အသုံးမဝင်သကဲ့သို့ ထိုသူများအတွက် လည်း ပါဠိဘာသာစာပေလောကကြီးနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ-သာ သနာတော် ကြီးသည် ဆယ်နည်းနှင့်မျှ အသုံး ဝင်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

စာရေးသူ-မြင့်ဆွေ၊
ပါဠိအသင်းသား။

ဤပြဿနာစဉ်းစားရာ၌ အထောက်အပံ့ ပြုသောစာအုပ်များ။

- ၁။ သမန္တ ပါသာဒိက အဋ္ဌကထာ။
- ၂။ သာရတ္ထ ဒိပနီ ဋီကာ။
- ၃။ သာသနဝံသ။
- ၄။ ဝိဇ္ဇကတ်သမိုင်း။
- ၅။ မှန်နန်းမြန်မာရာဇဝင်။
- ၆။ ပုဂံကျောက်စာညွှန့်ပေါင်း။
- ၇။ မဟာဝံသ။
- ၈။ A short History of the world (by H. G. wells)
- ၉။ Oxford History of India (by V. Smith).
- ၁၀။ History of India (by Roberts).
- ၁၁။ Early History of India (by V. Smith).
- ၁၂။ History of China.
- ၁၃။ The Buddhist Catechism (by Henry S-Olcott).
- ၁၄။ အခြား မြန်မာပြည် အစိုးရ၏ တော်လှန်စာရင်းနှင့် ဝညာရေးနှင့်
ချုပ်စာရင်း၊ သန်းခေါင်စာရင်း၊ အစီရင်ခံစာစသည်တို့ပါဝင်သည်။

ပါဠိမြသနာ။

(၁)

အာရှတိုက် ယနေ့အခြေအနေ။

အရှေ့ အာရှတိုက် စစ်ပွဲကြီးသည်၊ အတတ်ကြောင့်မြန်
ပေါ်လာရသနည်း-ဟု အမေးထုတ်ကြည့်ခဲ့လျှင်၊ အရှေ့အာရှ
တိုက် သာတူညီမျှ ကြီးပွား တိုးတက်ရေးအတွက် ဖြစ်ပေါ်
လာကြောင်းကို၊ အာရှတိုက်သားမှန်သမျှ ဝံနံခံ ရကြပေ
လိမ့်မည်။ ထိုကြောင့် ယနေ့အာရှတိုက်ကြီး၏အခြေအနေကို
ခြုံချ်ကြည့်ရှုပါလျှင်၊ အရှေ့အာရှတိုက် သာတူညီမျှကြီးပွား
တိုးတက်ရေးအတွက်၊ အာရှတိုက်ကြီးတခုလုံး တယှပ်လှုပ်
တရွရွအားကြိုးမာန်တက် လုံးပမ်းနေကြချိန်ဖြစ်ကြောင်းတွေ့
ရှိရပေမည်။

ထိုကဲ့သို့ယနေ့အချိန်၌ အာရှအတွင်းရှိ၊ “ဘာသာ အယူ
ဝါဒ၊ စာပေဟူသမျှနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အဝဝတို့သည် အခြေ
အနေဟောင်းကို၊ “ခေတ်ပြောင်း တော်ထွန်”၍ အခြေအနေ
သစ်ကို၊ စိမ့်ရန် အငြိမ်မနေနိုင်ကြဘဲ၊ လက်ရှိအခြေအနေမှ
ရှေ့သို့ခြေလှမ်းလျက်ရှိရာ၊ အာရှတိုက်၏ “ယဉ်ကျေးမှု”တခု
ဖြစ်သော “ပါဠိ စာပေ”သည်လည်း ဤအချိန် အခါ၌၊ မည်
သည့် နည်းနှင့်မှ အငြိမ်နေ၍ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။

“ပါဠိစာပေသည်” တယှပ်လှုပ်တရွရွ ဖြစ်လာလိမ့်မည်၊
“ပါဠိစာပေ”၏ ခေတ်ပြောင်းတော်ထွန်ရေးကို ပြုရလိမ့်မည်။

ပါဠိစာပေ၏ ပြဿနာအဝဝကို အင်ချမတ်ချ ဖြေရှင်းပစ်ရမည်။ “ပါဠိစာပေထူထောင်ရေး,,ကို အားကြီးမာန်တက်လုံးပမ်းရမည်။ သို့မှသာ ပါဠိစာပေသည် အာရှတိုက်နှင့် ကမ္ဘာ့ဘာသာစာပေယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ရင်ဘောင်တန်း လိုက်နိုင်မည် ကမ္ဘာတွင် လက်ရုံးတန်းနိုင်မည်။ လွတ်လပ်လတ်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့ ယနေ့ မြန်မာပြည်အတွက်ကား၊ ဤပါဠိစာပေကိစ္စသည် အထူးပိုမိုအရေးကြီးလျက်ရှိလေသည်။ ။

စင်စစ် တကယ်တမ်း စဉ်းစားလျှင်လည်း ပါဠိစာပေထူထောင်ရေးမှာ၊ ကမ္ဘာ့သာယာညီမျှ ကြီးပွား တိုးတက်ရေးနယ်ပယ် အတွင်း၌ ပါဝင်သည်ဟု ယူဆရမည်ပင်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိစာပေထူထောင်ရေး မပါလျှင် ၎င်း၏ အဓိပ္ပါယ်သည်မည်သည့်နည်းနှင့်မျှပြည့်စုံနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

တနည်းအားဖြင့်၊ “ယနေ့ပါဠိစာပေအခြေအနေ,,ကို ဆန်းစစ် ကြည့်ရှုဝေဖန်ပါကလည်း၊ ပါဠိစာပေ ထူထောင်ရေး ပြဿနာမှာ မရှင်းလင်းလျှင် မဖြစ်တော့သော အခြေအနေသို့ ရောက်နေကြောင်းကို၊ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် မျက်စားထင်ထင် တွေ့မြင်ရပြန်သည်။

အနည်းငယ် ချွေးမည်။ ဘယ်အချိန် အခါ၌မဆို ခေတ်ပြောင်းလျှင် တိုင်းပြည်နိုင်ငံ၏ အခြေအနေသည် ပြောင်းလဲရမည်မှာ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်၏ အခြေအနေ ပြောင်းလဲပါက၊ နိုင်ငံနှင့်တကွ နိုင်ငံအတွင်းရှိ အရေးအရာဟူသမျှ ကိစ္စအဝဝကို ပြုပြင် ဖန်တီးလျက် ရှိသော စာပေများ သည်လည်း၊ ပြောင်းလဲရမည်မှာ ဓမ္မတာပင် မဟုတ်ပါလော့။

၁၂၄၇-ခုနှစ်-အချိန်က၊ မြန်မာပြည်သည် ခေတ်ပြောင်းတကြိမ်ကြိုခဲ့ဖူး၏။ သို့သော်၊ ခေတ်ပြောင်းသကဲ့သို့ ပါဠိစာပေမှာ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲထူထောင်ခဲ့ခြင်းမရှိသဖြင့်၊ “ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စနစ်” အောက်၌ “ပါဠိစာပေ” သည် လောင်းမိပ်မိကာ ဝါရော်၊ ညှိုးနွမ်း၊ မသန်စွမ်းသော အဝသို့ရောက်ခဲ့ရပေသည်။ မြန်မာပြည်ပါဠိစာပေဝင်၊ သို့မဟုတ်၊ မြန်မာပြည်ပါဠိစာပေသမိုင်းတွင်၊ ပါဠိစာပေသည် အနိမ့်ဆုံး အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ရပေသည်။ ။

ထို့ကြောင့်ပင်၊ ပါဠိစာပေနှင့်တစ်ဆင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ဘုန်းတော်ကြီးများသည်လည်း၊ ဗြိတိသျှ အင်စိုးခဲ့သော တခေတ်လုံးတွင် ပါဠိစာပေ အခြေအနေ နိမ့်ကျသလောက်၊ ပါဠိစာပေအခြေအနေကို ရှုံ့ချကြသော အသံများ ကြား၌လှိမ့်၍ခံခဲ့ကြရလေသည်။

* (ဘုန်းကြီးများ ပါဠိမတတ်၊ ဘုန်းကြီးများ ပါဠိသင်ကြားရေးသည်၊ အထက်တန်းကျောင်းနှင့် ကောလိပ်ကျောင်း၌ ပါဠိ သင်ကြားနည်းလောက်မကောင်း၊ ပဌမကြီးလောက်အောင်သူ ဘုန်းကြီးများသည်၊ ဆယ်တန်းတွင်ပါဠိ ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်သူ ကျောင်းသားလောက်မှ၊ ပါဠိစီကုံးမှုကို နားမလည်) ဟူသော ရှုံ့ချသံများသည်၊ တိုင်းပြည်တစ်လုံး ဆူညံ၍ နေသည်မဟုတ်လော၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ “ပါဠိဘာသာ ထူထောင်ရေးပြဿနာ” မရှင်းလင်းဘဲထား၍ မဖြတ်နိုင်တော့ပေ။

ဤအချိန်-ဤအခါကို “စာပေခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ချိန်” “ပါဠိစာပေ ထူထောင်ချိန်” ဟုပင် ကျွန်ုပ်တို့ တထပ်ချ မှတ်ယူကြရပေသိမ့်မည်။

* ပထမပြန်စုံစမ်းရေးကော်မတီရှေ့၌၊ ထိုအသံများ အများဆုံးပေါ်ထွက်ခဲ့သည့်။

ဤသို့ ပါဠိဘာသာ ထူထောင်ရေး ပြဿနာကို ရှင်းလင်း ရာ၌လည်း၊ ပါဠိဘာသာထူထောင်ရေးကွက်ကွက်မျှလောက် ကိုသာကြည့်၍ ရှင်းလင်းပါက၊ ဤပြဿနာကို အတိအကျ ပြေလည်အောင် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ရှင်းလင်းနိုင်မည် မဟုတ် ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့သတိချင်ရမည်။ ယခုခေတ် ဗုဒ္ဓသာသ နာမှာ၊ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော်အထက်၊ ဂင်္ဂါ မြစ်ကမ်းရိုးကိုရောက်နေသော ဗုဒ္ဓသာသနာမျိုးမဟုတ်တော့ ရကား။ ပါဠိစာပေ ထူထောင်ရေး ကွက်ကွက် ကလေးကို ကြည့်ရှုကာမျှဖြင့်၊ အဘယ်မှာ ပြေလည်အောင် ရှင်းလင်း နိုင်ပါမည်နည်း။

ထို့ကြောင့်၊ (၁) ကမ္ဘာ့သာသနာဝင်ချုပ်နှင့်သာသနာ့မြေပုံ။

(၂) ယနေ့ပါဠိအခြေအနေ။

(၃) ဘုန်းကြီးကျောင်းညာရေး။

(၄) အစိုးရအကူအညီ။

(၅) ပါဠိနှင့်သာသနာ။

(၆) ပါဠိဘာသာ ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်း။

ဟူသော အချက်ကြီးများကို တချစ် တချစ်သီးသန့်၍၎င်း၊ တချစ်တချစ်ဆက်စပ်၍၎င်း၊ မျိုးမျိုးချယ်၍ နှစ်စွာ ဆင်ခြင်သုံး သပ်နိုင်မှသာ၊ “ပါဠိစာပေထူထောင်ရေး” ပြဿနာကို ကျွန်ုပ် တို့ အတိအကျပြေလည်အောင် ရှင်းလင်းနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

မှတ်ချက်။ ။ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဓာဝဓ ဘာသာနှင့် ပါဠိ ဘာသာ ဟူသော စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျွန်ုပ်တို့မြဲရှင်းရန် အချိန်မရ၊ သုံးစွဲထားသော နေရာများကို ကြည့်ရှု၍သာ ထိုစကားလုံး များ၏ အဓိပ္ပါယ်အရင်းအမြစ်ကိုမှတ်ယူရန်ရှိသည်။ ။

(၂)

ကမ္ဘာ့သာသနာဝင်ချုပ်နှင့် သာသနာ့မြေပုံ။

ကမ္ဘာတွင်အကြီးကျယ်ဆုံးနှင့်အထွန်းကားဆုံးဘာသာကိုညွှန်ပြပါဆိုလျှင်၊ ဘယ်ဘာသာဝင်မဆို “ဗုဒ္ဓဘာသာ” ကိုသာလက်ညှိုးထိုးပြကြရပေမည်။ “ဗုဒ္ဓဘာသာ” မှာ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ လူဦးရေသန်းပေါင်းငါးရာကျော်တို့၏ ဘာသာဖြစ်ရာ၊ ထိုဘာသာကိုမှ အကြီးကျယ်ဆုံးဟု မဆိုလျှင် အဘယ်ဘာသာကိုဆိုရန်ရှိတော့မည်နည်း။

* ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ သက်တင်းကား ၅၂၀-ဒီစီ) ကပင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သဖြင့်၊ ယခုအခါ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်လေးရာကျော် အသက်ရှည်ခဲ့ပြီဟုဆိုရပေမည်။

မူလပထမက၊ “ဗုဒ္ဓဘာသာ” သည် ကမ္ဘာ မြေကြီးတွင်၊ အိန္ဒိယတိုက် မျဉ်းကြောင်း၏ မြောက်ဘက် ၂၄ နှင့် ၂၅-ဒီဂရီကြားတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော်လည်း၊ နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်လေးရာကျော် သက်တမ်းအတွင်း၌ ကမ္ဘာ အရပ်ရပ် ပျံ့နှံ့ခဲ့ရုံမျှမက၊ သာသနာ အတွင်းရေးကိစ္စများလည်း အများအပြား

* From “A Short History of the world” by H. G. wells.

ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရာ၊ ထိုအကြောင်း အရပ်ရပ်ကိုသာ၊ စေ့
ရုံစွာ ရေးသားမည် ဆိုပါက၊ “ကမ္ဘာ့ သာသနာဝင်ချုပ်၊
စာအုပ် တအုပ်အဖြစ်ဖြင့် တသီးတသန့် ရေးမှသာ ပြည့်စုံနိုင်
ပေမည်။”

သို့သော်လည်း၊ “သာသနာ့မြေ အကျယ်အဝန်း၊ နှင့် တကွ
ပါဠိစာပေနှင့် ဆိုင်သော၊ “သာသနာဝင်၊ သို့မဟုတ်-သာသ
နာ့သမိုင်း၊ အစဉ်အဆက်သည်လည်း၊ ဤပြဿနာကို စဉ်း
စားရာ၌ အထူး အရေးကြီးသဖြင့်၊ “သာသနာ့မြေ အကျယ်
အဝန်း မြေပုံအကြမ်း၊ ကို ရေးဆွဲခြင်းဖြင့်ပင်၊ ကမ္ဘာ့သာသ
နာဝင်ခေါ် ကမ္ဘာ့ သာသနာ့သမိုင်းကို အကျဉ်းချုပ်ဖော် ပြ
ရပေမည်။ ။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်အချိန်က ဗုဒ္ဓသာသနာ
၏မြေပုံကို ယခုလောက်ကျယ်ဝန်းစွာ မတွေ့ရသေးပေ။ ဂင်္ဂါ
မြစ်ကမ်းရိုး တလျှောက်တွင် ရှိသည့် အင်္ဂ၊ မာဂဓ၊ ကာသိ၊
ဝိဒေဟ၊ စသောတိုင်းကြီးများလောက်၌သာ အားရကျေနပ်
လောက်အောင် ထွန်းကားလျက် ရှိကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဝိဒ္ဓက
တော်များအရ သိရပေသည်။ † အိန္ဒိယ ရာဇဝင်ဆရာများ
ကလည်း၊ ကျောက်စာများ၊ ရှေးဟောင်းရာဇဝင် အမှတ်
အသားများအရ ဤကဲ့သို့ပင် ဗုဒ္ဓဝိဒ္ဓကတော်များ၏ အဆိုကို
တညီတညာတည်း ထောက်ခံလျက်ရှိကြသည်။

အခြားတိုင်းပြည်များ၌ (သီဟိုဠ်ကျွန်း-မြန်မာပြည်စသည်)
ထိုအချိန်က ဗုဒ္ဓဘာသာ ပျံ့ပွား သေးသည်ဟု သိရသော်

လည်း၊ စင်စစ် အားရကျေနပ်ထိုက်အောင် ပျံ့ပွားခြင်းမဟုတ်
ချေ။ (မြန်မာပြည်သို့ တကောင်းခေတ်၊ ဇေရာဇမင်း လက်
ထက် သာသနာ ရောက်သော်လည်း နောက်ဆက်လက်၍
တေညီတံ့ ပုံကိုကြည့်) ဂင်္ဂါဖြစ်တမ်းနှိုးတန်း၍တိုင်းကြီးများ
တွင်လည်း၊ ယခုအခေါ်ပတ္တနား၊ ဗိဟာရ်ရစ်စုများ ပါဝင်
သော မဂဓတိုင်းကား၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အထူးအားပေး၍မြှင့်
သော တိုင်းပြည်ဖြစ်ကြောင်းကို အိန္ဒိယရာဇဝင်ဆရာများပင်
မှတ်ချက်ချကြရပေသည်။

ရာဇဝင် အကြည့်မျိုးဖြင့် ကြည့်ပြောရလျှင်၊ ဘုရားရှင်
ပရိနိဗ္ဗာန် ခံလွန်ပြီးနောက်၊ သုံးရာစု (ဒီစီ)ပရိနိဗ္ဗာန် နှစ်အား
ဖြင့် ၂၀၀-ကျော်အချိန်ကို အသိအမှတ်ပြုရပေမည်။ ထိုအချိန်
ကား-အိန္ဒိယ ရာဇဝင်၌ အထူးထင်ရှားခဲ့သော အသောက
မင်းတရားကြီး စိုးစံသည့် အချိန်ပင်ဖြစ်လေသည်။

အသောက မင်းတရားကြီးကား၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ အထူး
ကျေးဇူး များခဲ့သလောက် သူ၏အဖြစ်လည်း ဆန်းကြယ်လှ
ပေသည်။ သူ့အကြောင်းကို တခမ်းတနားဆိုရန် ဤ၌အချိန်
မရပေ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် He was converted in
tenth year after his appointment as King by Ni-
gyodha Samamera, an Arhat ဟူသော စကား များကို
သာ ကိုးကားညွှန်ပြခြင်းဖြင့်၊ အသောက မင်းကြီး၏ ဗုဒ္ဓသာသ
နာနှင့် ဆိုင်သော အကြောင်း အရာများကို အတို ခြုံငုံရပေ
သည်။

သီအိုဆိုဖီ အသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကာနယ် အော်လ

ကောက်၏အဆို*အရ၊ အသောကမင်းတရားကြီး၏ အမည် သတင်းကား-ဆိုင်ပေရီးယားမှ သိဟိန္ဒူအထိ ဖျံ့နှံ့ထင်ရှား လျက်ရှိကြောင်းသိရပေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အသောက မင်းကြီးကား သာသနာ့ မြေပုံကိုဆွဲတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် သူ၏ မျက်နှာကို ရော်ရမ်းမှန်းဆ၍ မထင်မြင်ဘဲ မနေနိုင် အောင် ကျေးဇူးကြီးမားလှသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်လေသည်။

သုံးရာစု (ဘီ-စီ) မတိုင်မီက “သာသနာ့မြေပုံ” ကို ဂင်္ဂါမြစ် ကမ်းရိုးတန်းသာသာ တလျှောက်၌သာ၊ ကျွန်ုပ်တို့ ဆွဲခဲ့ရပေ သည်။ အသောကမင်းတရားကြီး လက်ထက်သို့ရောက်သော အခါ၌ကား၊ အိန္ဒိယပြည် မြောက်ပိုင်း တဝှမ်းလုံးသို့ ၎င်း မြောက်ပိုင်း အိန္ဒိယနယ်နိမိတ်မှတစ်ပါး အခြားအိန္ဒိယ လူမျိုး ၁၄-မျိုးတို့၏ နေထိုင်ရာ အိန္ဒိယပြည်နယ်များသို့၎င်း၊ အိန္ဒိယ သာသနာ့မြေပုံကို ချဲ့ထွင် ဆွဲရပေလိမ့်မည်။ သိဟိန္ဒူကျွန်း သာသနာ့ မြေပုံကိုလည်း အိန္ဒိယ မြေပုံ၌ ထိုအချိန်ကပင် သွင်းသင့်သည်။

အိန္ဒိယမှတစ်ဆင့် (မယ်ဒီတာရေနီယင်း) ခေါ် မြေထဲပင် လယ်မြောက်ဘက် ဥရောပတိုက် အတွင်းရှိ ဂရိတ် (Mace- donia) (မက်ဆီဒိုးနီယား) သို့၎င်း မြေထဲပင်လယ်၏တောင် ဘက် အာဖရိကတိုက်အတွင်းရှိ (အီဂျစ်ပြည်)နှင့်(လိုင်ဗျား) (Cyrenaica)ဆိုင်ရင်နီကာသို့၎င်း၊ သာသနာ့မြေပုံကို ထိုအ ချိန်၌ဆွဲရပေလိမ့်ဦးမည်။

* “His name is revered from Siberia to Ceylon” (the Buddhist Catechism).

* ထို့ကြောင့် သုံးရာစု(ဗီ-ဗီ)အချိန်သည်၊ အသောကမင်း တရားကြီး၏ ကျေးဇူးကြောင့်၊ အာဇာနည်တိုက်နှင့် ဥရောပ တိုက်သို့ဗုဒ္ဓဘာသာ စတင်ရောက်ချိန်ဟုပင်၊ ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓသာ သနာသမိုင်း၌ ထွင်ထွက်၍ ဖွတ်တမ်းတင်ရပေလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာသည် ထိုအချိန်က (အနောက်ဘက်) မြေထဲ ပင်လယ်ကမ်းရိုးသို့သာ ရောက်ခဲ့ပြီးနောက်၊ အေဒီ ၆၂-တွင် (အရှေ့ဘက်) ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာကမ်းရိုးနှင့် တရုတ်ပြည်သို့ လည်း ရောက်ရှိ၍ နှံ့လာခဲ့ပေရာ၊ သာသနာ့ဓမ္မပုံကို ထိုအထိ ရေးဆွဲရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ပြင်၊ ကိုးတိုင်းကိုးဌာန၊ သာသနာ့ဖြူ အမှတ်အသား များနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း၊ ထိုအချိန်က တရုတ် ပြည်သို့သာသနာ့ဓမ္မပုံ ဆွဲသင့်ကြောင်း ထင်ရှားစွာမက၊ မြန် မာပြည်ဘက်သို့ပါ ရေးဆွဲသင့်ပြန်သည်။ သို့သော် ထိုအချိန် က ဗုဒ္ဓသာသနာ မြန်မာပြည်သို့ ရောက်ရိုး မှန်သော်လည်း၊ နောက်ဆက်လက် တည်တံ့သည်ဟု ရာဇဝင် ဆရာများ ဝန် မခံသဖြင့်၊ ထိုခေတ်ဓမ္မပုံတွင် မြန်မာပြည်ကို မသွင်းသေးဘဲ ချန်ထုပ်ခဲ့ရပေမည်။

သုံးရာစု(ဗီ-ဗီ)၌ သာသနာ့ဓမ္မပုံကို တရုတ်ပြည်သို့ တိုင် အောင် ရေးဆွဲထားသော်လည်း၊ ပင်လယ်ဝါနှင့်၊ ဂျပန်ပင် လယ်ကြားရှိ ကျန်းဆွယ်သို့ကား ၃၇၃- (အေဒီ) တွင်မှ

* It was immediately after this Synod that the missionaries were sent abroad, as already noticed, to preach the religion of Budha. (the History of India).

သာသနာ့ ဖြေပုံကို ရေးဆွဲသင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ထိုကျွန်းဆွယ်ရှိ ကိုးရီးယားပြည်သို့ထိုအချိန်မှ ဗုဒ္ဓသာသနာသည် တရုတ်ပြည်မှ တဆင့် ရောက်ရှိသောကြောင့်ပေတည်း။ ဂျပန်ပြည်သို့ကား ၅၅၂-(အေ-ဒီ) လောက်တွင်မှ ကိုးရီးယားမှတဆင့်သာသနာဖြေပုံကိုရေးဆွဲသင့်သည်။

ထိုငါးရာစု (အေ-ဒီ) နှစ်ပင် မွန်ဂိုလီယား ပြည်ကြီးနှင့် တောင်ဘက် တရုတ်ပင်လယ်နှင့် ယိုးဒယား ပင်လယ်ကွေ့အစွန်းရှိ ကိုချင်ရှင်းနားသို့၎င်း၊ ပင်လယ်များကိုကျော်ဖြတ်ကာ မော်ရီးဆားကျွန်းနှင့် ဂျားဗားကျွန်းများသို့၎င်း၊ အာရှတိုက်အရှေ့ပိုင်း သာသနာ့ဖြေပုံကိုရေးဆွဲရဦးမည်။

ကိုဩင်း၊ Yorkand, Balkash, Bukhara. Afghanistan- စသော တိုင်းပြည်များကိုလည်း၊ ထိုအချိန်ကပင်အာရှတိုက် အလယ်ပိုင်း သာသနာ့ဖြေပုံ အဖြစ်ဖြင့် ရေးဆွဲရန်ရှိသည်။

၄၅၀-(အေ-ဒီ)တွင်ကား၊ သီဟိုဠ်မှ တဆင့် မြန်မာပြည် သာသနာ့ဖြေပုံကို ရေးဆွဲရန်ရှိသည်။ ရခိုင်ပြည်နှင့် ကမ္ဘောဇပြည်များသို့လည်း၊ မြန်မာပြည် သာသနာ့ဖြေပုံနှင့် တဆက်တည်းရေးဆွဲမှဖြစ်ပေမည်။

† ယိုးဒယားကိုကား ၆၃၀- (အေ-ဒီ)တွင်းမှ သာသနာ့ဖြေပုံတွင် သွတ်သွင်းရမည်။ တိဗ္ဗက်သို့ ဗုဒ္ဓသာသနာရောက်သည်မှာ၊ (အေ-ဒီ) ၅၀၀)မှ နောက်မကျဟု.....

† တိဗက်ပြည်သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရောက်သည် မှာလည်း အေဒီ ၆၃၀-ပင်ဖြစ်သည်။ ယိုးဒယားသို့ပုံနှံသောခုနှစ်နှင့်အတူတူပင်။ ။

(ရာဇဝင်ကထိကဦးသက်တင်မှတ်ချက်)။

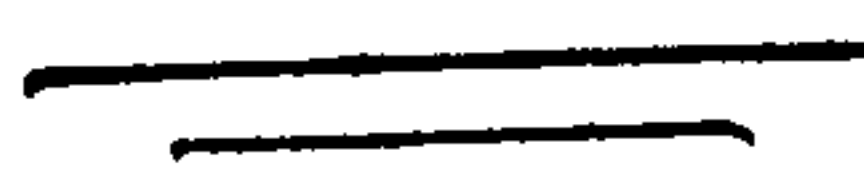
.....တိဗ္ဗက် ဗုဒ္ဓခေါ်ဟိန္ဒူကျမ်းတစောင်အရ သိရသည်။
တိဗ္ဗက်နှင့်နိပေါလ်ပြည်များသို့ကား၊ ကက်ရှီရာပြည်မှ ဆက်
၍ရေးဆွဲရမည်။

ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ Honolulu ဟိုနိုလူလူ ကာသီ
ဇီး နီး ယား အတွင်း ရှိ (Sanfrancisco) ဆန်ဖရန်စစ္စကို နှင့်
Sacraments ဆက်ကရေးမင့်စ် သို့ရင်း အခြား အမေရိက
တိုင်းပြည်များ သို့ရင်း၊ သာသနာ့ မြေပုံကို ရှု ပန် ပြည်မှ
တဆင့် ရေးဆွဲသင့်ပေသည်။

၁၈၇၅ (အေ-ဒီ)နှင့် ၁၈၉၁-(အေ-ဒီ) အတွင်း၌ကား
မြေထဲ ပင်လယ်ကမ်းခြေရှိ ဥရောပ သာသနာ့ မြေပုံမျိုးမှ
အာတိတ်သမုဒ္ဒရာနှင့် 'နေ့သ်ဆီးပင်လယ်ကမ်းခြေရှိ ဥရောပ
သာသနာ့မြေပုံမျိုးကိုပါ ကျွန်ုပ်တို့ရေးဆွဲနိုင်လေပြီ။

ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ မြေပုံကို အကြမ်းပြေး ရေးဆွဲကြည့်လျှင်
၅၅၀(ဘီး၊စီမှ ၁၈၉၁ (အေ-ဒီ)အတွင်း အကျယ်အဝန်းကို
အထက်ပါအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရှိရမည်သာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ယနေ့ ဗုဒ္ဓသာသနာ အကျယ် အဝန်းကား
၅၅၀(ဘီး-စီ)က ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းရိုးတလျှောက်မျှသာ ရှိသော
သာသနာမဟုတ် ကမ္ဘာ၏အရှေ့နှင့် အနောက်ကို ထုတ်ချင်း
ပေါက်ခဲ့ပြီဟု အထက်က ကျွန်ုပ်တို့ လက်ရုံး တန်းခဲ့သည်
မဟုတ်ပါလော။

(၃)

မြန်မာပြည်ပါဠိအခြေအနေ

ပါဠိအခြေအနေကိုကား ဤအခဏ်း၌ ‘ကမ္ဘာ့ပါဠိအခြေအနေ’ကိုခြုံချ်စဉ်းစားခြင်းထက် မြန်မာပြည် ပါဠိအခြေအနေလောက်ကိုသာ စဉ်းစားပါက ဤပြဿနာကို ပိုမိုရှင်းလင်းနိုင်ပေလိမ့်မည်။ “ပါဠိစာပေ”မှာ အိန္ဒိယ အနောက်တောင်ပိုင်း၊ မိုက်ဆူရ်နယ်၊မှ စတင်ပေါ်ပေါက်လာသော်လည်း ယခုအချိန်တွင် ပါဠိစာပေကို ကမ္ဘာ၌ထူထောင်လိုခဲ့သော်မြန်မာပြည်ပါဠိစာပေကိုအခြေထားမှသာထူထောင်နိုင်မည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အခြေအမြစ်ဖြစ်သော ပါဠိပိဋကတ်များ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အပြည့်အစုံရှိကြောင်းဖြင့် အချို့ပညာရှိများအယူရှိကြရာ ထိုစကားကို ကျွန်တို့ မငြင်းလို။ သို့သော် ယနေ့ ပါဠိအခြေအနေနှင့် သာသနာ့ အခြေအနေကား ယခု အချိန် သီဟိုဠ်၌ ကျွန်ုပ်တို့ ကြွနပ် အားရလောက်အောင် မတွေ့ရပေ။ ထိုကြောင့်-၇၃၀ မှုသော ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် နိကာယ်ငါးရပ် ပါဠိ ကျောက်စာတိုင်များဖြင့် မားမားမတ်မတ် တည်ထွက်ရှိသော မြန်မာပါဠိစာပေကိုသာ အခြေထား၍ ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစားကြရပေမည်။

မြန်မာပြည်သို့ပါဠိစာပေများသည် ပုဂံခေတ်၏အထက်ကပင် ရောက်လာနိုင်ဘွယ်ရာရှိသော်လည်း၊ တကယ်တည်

တန့် ထွန်းကားကြောင်းကိုကား ခိုင်ခန့် လုံလောက်အောင် အမှတ်အသား မတွေ့ရပေ။ ပုဂံခေတ်ရောက်မှသာ ထွန်းကား ခေတ်စားကြောင်းကို “ပုဂံကျောက်စာ” များအရ သိရှိရ သည်။ ထို့ကြောင့်မြန်မာပါဠိစာပေအခြေအနေကို ပုဂံခေတ် မှ စတင်စဉ်းစားရန်လိုသည်။

မြန်မာပြည် ပါဠိစာပေသမိုင်းကို ရာဇဝင်အကြည့်မျိုး ဖြင့်-

(၁) ပုဂံခေတ်၊

(၂) ပင်းယခေတ်၊

(၃) အင်းဝခေတ်၊

(၄) တောင်ငူခေတ်၊

(၅) ကုန်းဘောင်ခေတ်၊

(၆) ဗြိတိန်ခေတ်.....ဟု ‘ပါဠိခေတ်’ ခြောက်ခေတ် သိုင်း၍ကြည့်ရမည်။ သို့မှသာ မြန်မာပြည်ပါဠိအခြေအနေကို အတိအကျ ဝေဖန်နိုင်မည်။

ပုဂံခေတ်ကား ပါဠိစာပေများ ဘုန်းမီးနေလ အတောက် ဖဆုံးအချိန်ဖြစ်သည်။ ယခင်ကထိ ဟိုဠာဖြစ် ပါဠိကျမ်းများကို သာ နှိုသက်ခံနေရသော မြန်မာပြည်သည် ပုဂံခေတ်၌ မြန် မာဖြစ် ပါဠိစာပေကျမ်းဂန်များဖြင့် လက်ရုံးတန်းနိုင်ခဲ့ပေ သည်။ ထိုဟိုဠာဖြစ် “ဝေဇ္ဇပထိဋ္ဌိ” အောက်ခေါင်းစဉ်သင်ခဲ့ရသ မှုသည် ပုဂံဖြစ် “သဒ္ဒနိတိဗျာကရုဏ်း” ဖြင့်ထိဟိုဠာနှင့်ပသုံး ချင်းယှဉ်လိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ “သဒ္ဒနိတိ” ကိုထိဟိုဠာသားများ ကိုယ်တိုင် လက်ဖျားခါခဲ့ရသည် မဟုတ်ပါလော။

ပုဂံခေတ်အတွင်း၌ ပါဠိရေးကျမ်းဂန်များ အထူးမှီလို ပေါက်ခဲ့ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့အကျယ်ဝိဂြိုဟ်ဆိုဘွယ်မလို။ “ဝိသုကတ် သမိုင်းများ”ဖြင့် ထင်ရှားစွာပေပြီ။ ဤတချက် သည်ပင်-ပုဂံခေတ်၌ ပါဠိထွန်းကား ခေတ်စားကြောင်း လုံ လောက်သော သာဓကဖြစ်လေသည်။

ပင်းယခေတ်လည်း ပါဠိစာပေများ ထွန်းကားဆဲခေတ် ဟုပင်ဆိုရမည်-သိဟိုဠ်နှင့် ရင်ဘောင်တန်းနိုင်သော ပါဠိ ရေးကျမ်းများ (အဘိဓာန်ဒီကာ)စသည်၊ ထိုခေတ်ကပေါ် ပေါက်ခဲ့ပေသည်။

အင်းဝခေတ်နှင့်တောင်ငူခေတ်များတွင်ကား ပါဠိအခြေ အနေ တိုးတက်သည်ကို မတွေ့ရပေ။ ‘စာပေသမား တယောက် အဖြစ်ဖြင့် ကြည်ရှု ဝေဘန်ရလျှင်’ ပုဂံခေတ်ကို ပါဠိ စာပေ-စန်းပွင့်ချိန်၊ ဟု ဆိုရဘိသကဲ့သို့ အင်းဝနှင့် တောင်ငူခေတ်ကိုလည်း မြန်မာစာပေများ(ကဗျာလင်္ကာနှင့် ဘာသာပြန်များပါဝင်-သည်) စန်းပွင့်ချိန်-ဟုပင်ဝေဘန် ရပေမည်။

ထိုကြောင့်-ထိုခေတ်များအတွင်း၌ မြန်မာစာပေ၌ လက် ညှိုးထိုးပြလောက်သော မြန်မာစာပေများ (ကိုးခဏ်းမျှ) စသည်နှင့် စာဆိုတော်များ၊ (ရှင်သီလဝံသ၊ နတ်ရှင်နောင် စသည်)၊ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်မဟုတ်လော၊ ထိုခေတ်များက၊ သာလွန်မင်း၊ ဝမ်းဘဲအင်းစံမင်းနှင့် စနေမင်းများ၏လက် ထက်များတွင် ဘုရင်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဒီကာများကို ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ကြရပေသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကား ပါဠိစာပေ၊ မြန်မာစာပေနှစ်မျိုးလုံးပင် ရှေ့သို့တိုးတက်လာသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာရော ပါဠိပါ နှစ်မျိုးလုံးတိုးတက်သောခေတ်ကို စာပေသမိုင်းတွင် ကုန်းဘောင်ခေတ်ဟုသာ မှတ်ချက်ချဆိုရှိသည်။

ပုဂံခေတ်မှ ကုန်းဘောင်ခေတ်အထိ၊ ခေတ်ကြီးငါးခေတ်မှာ၊ မြန်မာ့ဦးစွန်း တည်ထွန်းခဲ့သော ခေတ်များဖြစ်ရာ၊ ထိုခေတ်ငါးခေတ်ကို ခြုံ၍ကြည့်ကာ ပါဠိစာပေအခြေအနေသည် အားရကြွနပ်ဘွယ်ပင်ရှိသည်။ ခေတ်တခုနှင့်တခု နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့်သာ အင်းဝခေတ်နှင့်ထောင်ငူခေတ်ပါဠိ အခြေအနေကို ကျွန်ုပ်တို့ မကြေနပ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

“မြန်မာပြည် ပါဠိစာပေသမိုင်း” တွင် အရုပ်ဆိုးဆုံးသော ခေတ်ကား၊ ဗြိတိန်ခေတ်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်၌ ‘ပါဠိအခြေအနေ’သည် အနိမ့်ဆုံး အဆင့်အတန်းသို့ ကျရောက်လျက်ရှိသည်။

ပါဠိစာပေ အဆင့်အတန်း၏ အနိမ့်အမြင့်ကို ထိုခေတ်တွင်း ပေါ်ထွက်လာသော ပါဠိရေးစာအုပ်များကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် အကြမ်းပြေး အကဲခတ်နိုင်သည်။ ပုဂံခေတ်၊ ကုန်းဘောင်ခေတ်အထိ အတောအတွင်း ပါဠိရေးစာအုပ်များစာများ ပေါ်ပေါက်လာသလောက် ဗြိတိန်ခေတ်၌ နည်းပါးသွားရာ၊ “ဗြိတိန်ခေတ် ပါဠိစာပေသမိုင်း”ကို အောက်ပါအတိုင်း အနှစ် နှစ်ဆယ် စာရင်းချုပ် ပြုလုပ်ကြည့်ခြင်းဖြင့် အဘယ်မျှ နိမ့်ကျ ယုတ်လျော့သည်ကို သိရှိနိုင်ပေသည်။

မြန်မာပြည်ပါဠိအခြေအနေ။

၂၁

အနှစ်နှစ်ဆယ် စာရင်းချုပ်

ခုနှစ်	မြန်မာပြည်တပြည်လုံး	ပါဠိဘေပေဦးရေ
၁၉၁၅	၁၄၇	၂၄
၁၉၁၆	၁၇၇	၆
၁၉၁၇	၁၀၀	၃၅
၁၉၁၈	၆၀	၁၀
၁၉၁၉	၁၀၃	၂
၁၉၂၀	၁၉၄	x
၁၉၂၁	၁၂၃	၆
၁၉၂၂	၉၄	x
၁၉၂၃	၈၇	၄
၁၉၂၄	၇၉	၁၀
၁၉၂၅	၁၈၈	၄
၁၉၂၆	၁၂၈	x
၁၉၂၇	၄၅	၅
၁၉၂၈	၃၇	၁၄
၁၉၂၉	၃၈	၈
၁၉၃၀	၉၃	၄
၁၉၃၁	၁၀၃	၁
၁၉၃၂	၁၃၀	၃
၁၉၃၃	၈၄	၁
၁၉၃၄	၈၁	၇
	<hr/> ၂၃၁၄	<hr/> ၁၅၀

ဤစာရင်းကိုကြည့်ရှုပါက၊ ၁၉၂၀၊ ၁၉၂၂၊ ၁၉၂၆၊
 ၁၉၂၈ နှစ်များတွင် တနှစ်လုံးအတွက် ပါဠိရေးစာအုပ်များတစ်အုပ်
 မျှပင် ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို တွေ့မြင်ရမည်မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် ဗြိတိန်ခေတ် ပါဠိအခြေအနေသည် မြန်မာ
 ပြည် ပါဠိစာပေ သမိုင်းတွင် အနိမ့်ကျဆုံး၊ အရှုပ်ဆိုးဆုံး
 အဖြစ်ဖြင့်၊ အတိုချုံးဝေဖန်ရပေမည်။

(၄)

ရဟန်းတော်များပညာရေး။

ဗြိတိန်ခေတ် ပါဠိအခြေအနေနိမ့်ကျရခြင်း၏အကြောင်းကို ဆန်းစစ်ကြည့်လျှင်-

(၁) ဘုန်းကြီးပညာရေးစံနစ် ညံ့ဖျင်းခြင်း၊
(၂) အစိုးရအကူအညီ မရှိခြင်း။ ။ဟူသော အဓိကအချက်ကြီး ၂ ချက်ကိုတွေ့ရသည်။ထိုအချက် ၂ ချက်မှာ တခုနှင့်တခုဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။သို့သော်“ဘုန်းကြီးပညာရေးညံ့ဖျင်းမှု”ကို ပထမစဉ်းစားရမည်။

ဘုန်းကြီးပညာရေးညံ့ဖျင်းခြင်း ဆိုသည်ကား အခြားမဟုတ် ပါဠိစာပေကိုအသစ်တဖန်မထူထောင်ဘဲ အဖေမှာ သည့်ဆန်တခွဲ သုံးစိတ်နှင့် မလဲခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်။

ဘုန်းကြီးများ၏ လက်ရှိ ပညာရေး(၁၂၄၇-ခုမှ ယနေ့အထိ)ကိုဝေဖန်လျှင် ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲကို ချန်တွှတ်ထားခဲ့၍ မဖြစ်နိုင်၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယခုခေတ်၌ ဟုတ် မဟုတ်အပထား၍ ပါဠိစာတတ် မတတ်ဟူသော အချက်ကိုပထမပြန်စာမေးပွဲအောင်၊မအောင် ဟူသောပြဒါးချိန် (မိတာ)နှင့် (အများအားဖြင့် ဘုန်းကြီးရပ်ကွက်ထက်၊ လူများ၏ ရပ်ကွက်က)စမ်းသပ် ဝေဖန်နေကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဘုန်းကြီးပညာရေးကိုလည်း၊

(၁) ပထမပြန်သင်ကြားနည်း

(၂) ရိုးရိုးသင်ကြားနည်း ဟုအပိုင်းကြီး ၂ ပိုင်း ခွဲကြည့်မှဖြစ်မည်။ ပထမပြန်သင်ကြားနည်း(ဝါ)ပထမပြန် စာမေးပွဲကြီး စတင်ထူထောင်သူကား၊ မြန်မာပြည် ပညာ မင်းကြီး“မစ္ဆတာ ဂျန်ဗင်-မရန်ပုတ်”(အမ်အေ)ပင်ဖြစ်ရာ၊ ထိုစာမေးပွဲကို(၁၈၉၅)ခရစ်နှစ်၌စတင်ကျင်းပခဲ့လေသည်။

စင်စစ်ပထမပြန် စာမေးပွဲ၏ပညာရေးစံနှစ်ကား ဗြိတိ သျှနပ်စ်ချွဲစံနှစ်၏ လက်အောက်မှ ပေါ်ပေါက်မွေးဖွားလာရာ သာမန်အကြမ်းပြေးမျက်စိဖြင့်ကြည့်လျှင်ပင် ကြွနပ်၊အား ရ၊ ကောင်းမွန်သည်ကို၊ မြင်နိုင်ရန်မရှိ၊ ဟုဆိုပါက၊ ကျွန်ုပ် အား နိုင်ငံရေးမျက်စိသက်သက်ဖြင့် ကြည့်ပြောသည် ဟု အချို့က ဆိုကောင်းဆိုကြပေမည်။ သို့သော်၊ ကျွန်ုပ်ကား နိုင်ငံရေးအမြင်သက်သက်ဖြင့် ဆိုခြင်းမဟုတ်။ “စာပေသ မားတဦး၊ အနေဖြင့် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ ပညာရေးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၊ စိစစ်ပြောဆိုခြင်းသာဖြစ်သည်။

ဟုတ်မဟုတ်ကိုယ်တွေ့ သိရှိကြရန် စာမေးပွဲပြခန်း ထားသော“ ဘာသာရပ်များကို စံထား၍ ဆန်းစစ် ကြည့် ကြရို့ ပထမငယ်တန်း၌(၁)သဒ္ဒါ(၂)သင်္ဂဟ(၃)မာတိကာ (၄)ဓာတုကထာ(၅)ဘာသာပြန်-ဟု ဘာသာငါးရပ်ပြခန်း ထားရာ၊ ထိုဘာသာရပ်များမှာ၊ ထန်းလျက်-နှင့်ငရုတ်သီး၊ ကိုဖက်စပ်ကျွေးမွေးထားသည်နှင့် တူလှသည်။ ပါဠိစာပေ

အခြေပြုတို့အဘို့-တကယ်ကောင်းမွန်သော အထောက်အပံ့ ကိုမပေးနိုင်။

သဒ္ဓါကို စတင်လေ့ကျက်ဆဲသူတို့အဘို့ သင်္ဂဟ,သညာ အထောက်အပံ့ ဖြစ်ရုံကော, အနှောက်အယှက်ပင် ဖြစ် သေးသည်။ သင်္ဂဟ,မာတိကာ,နှင့် ဝံတုကထာ သုံးဘာ သာတို့မှာ, တချို့နှင့် တချို့ကော ဖူးပြုသည် မှန်သော်လည်း သဒ္ဓါအခြေမရှိသော လူတို့အဘို့ သင်ကြားထိုက်သေးသော ဘာသာရပ်များမဟုတ်။ သဒ္ဓါအခြေမရှိဘဲ, ထိုဘာသာရပ် များကိုသင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် စာသင်သားကို အကျိုးမဲ့ နှိပ် စက်သည်နှင့်တူလေသည်။

ပါဠိစာပေကို စတင်လိုက်စားစအခြေမရှိသော စာသင် သားကလေးများအား ထိုကဲ့သို့ မဆီမဆိုင် ဘာသာရပ်များ ကို နှိပ်စက်သည်နှင့်မခြား သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် ရှေ့သို့ ဆက်လက်သင်ကြားရန် စိတ်လုံးလုံးပျက်၍ တပ်လန်သွား ခြင်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ကြုံဘူးပေါင်းများစွာဖြီ။

ဘာသာပြန်နှင့် သဒ္ဓါမှာ ကျေးဇူးပြုသည် မှန်သော် လည်း သဒ္ဓါကိုလေ့ကျင့်ထားရုံနှင့် ဘာသာမပြန်နိုင်သေး။ ပါဠိပရိယာယ် စကားလုံးများကို သိရှိရန် လိုသေးသည်။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓါနှင့် ဘာသာပြန်ကို ဆက်စပ်မိရန်အတွက် “အဘိဓာန်” လိုသည်။ အဘိဓာန် ကျက်ခြင်းသည် ခေတ် နောက်ပြန်ဆွဲသည်ဟု အယူရှိကလည်း အဘိဓာန် အစား ပါဠိစကားလုံး အတော်စုံလင်သော ပါဠိဘတ်စာ တချို့အ ကြား၌ရှိရမည်။ သို့မဟုတ်ကလည်း ပါဠိစာလုံးများနှင့်

ပါဠိဘတ်စာ အနည်းငယ်စီပါသော သဒ္ဒါစာအုပ်မျိုးသော်လည်းဖြစ်ရမည်။ သို့မှသာလျှင် သဒ္ဒါနှင့် ဘာသာပြန်သည် ဆက်စပ်မိ၍ “ပါဠိအစီအကုံး” နှင့် ဘာသာပြန်ဆိုမှုကို ချောမောစွာပြုလုပ်နိုင်မည်။

ပထမငယ်တန်း၌ သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂဟ၊ မာတိကာနှင့် ဓာတုကထာတို့ကို ပြခန်းပြီးလျက်နှင့် ပထမလတ်၊ ကြီးတန်းတို့တွင် ထိုဘာသာရပ်များကို ထပ်မံထည့်သွင်းထားခြင်းသည် လုံးလုံးအဓိပ္ပါယ်မရှိ။ စာသင်သားတို့၏ တိုတောင်းလှသော ပိဋကတ် အခြေပြုချိန်များကို အပိုဖြုန်းပစ်ခိုင်းသည်နှင့် တူထူသည်။

ပထမငယ်၊ လတ်၊ ကြီး၊ သုံးတန်းလုံးကိုခြုံ၍ ဩဉ္စက၊ သင်္ဂဟ၊ မာတိကာ ဓာတုကထာ၊ ယမကနှင့် ပဋ္ဌာနများမှ လွဲ၍ ကျန်သဒ္ဒါ၊ အဘိဓာန်၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာနှင့် ဘာသာပြန်များမှာ ပါဠိအစီအကုံးနှင့်ဘာသာပြန်အတွက်ဖြစ်ရာ ထိုပါဠိအစီအကုံးအတွက် ဘာသာရပ်များကို ပထမကြီးတန်း အထိ ထည့်ထားခြင်းသည် အလွန်ညံ့ဖျင်းသော စံနှစ်ဖြစ်သည်။ စင်စစ် “ပါဠိအစီအကုံး” နှင့် ဘာသာပြန်အတွက် ဘာသာရပ်များမှာ ပထမငယ်တန်း(ဝါ) ပထမဆင့်၌ပင် ကိစ္စပြီးခဲ့ရမည့် ဘာသာများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပထမကြီးတန်း ဘာသာရပ်များမှာ “ပထမကြီး” ဟူသော အမည်နှင့်ပင် မလိုက်လျောဘဲ အလွန်သေးသိမ်အောက်ကျလျက်ရှိသည်။

ပိဋကတ်သင်ယူသူများမှာ တကယ်စင်စစ် သဘောအားဖြင့် ပါဠိပိဋကတ်အတွင်းမှ ပိဋကတ်အရသာ ခံစားလို

သောတုညီသည့်ရည်ရွယ်ချက်ရှိကြရမည်ဖြစ်ရာ ပိဋကတ် အရသာခံစားရေးလမ်းခရီး၌ ပထမကြီးတန်းအထိ ပါဠိစိ ကုံးမှုလောက်ဖြင့် အချိန်ဖြုန်းရန်မသင့်။ ပထမကြီးတန်း ရောက်ရှိသည့်လည်း ပိဋကတ်အရသာကို ကောင်းစွာမခံစား ရသေးသောကြောင့်တည်း။

ပါဠိပိဋကတ်သင်သူ စာသင်သားများမှာ၊ အများအား ဖြင့် ၁၀နှစ်၊ ၁၂နှစ်၊ အရွယ်လောက်တွင် ဘုန်းကြီးကျောင်း သို့ရောက်လာသော်လည်း အောင်စာရင်းများအရ အသက် ၂၀ တွင်ပင် ‘ပထမငယ်မျှ အောင်သူနည်းပါးလှသေးရာ၊ ထိုသူ၏ပိဋကတ်အရသာခံစားနိုင်လောက်အောင် ပိဋကတ် တတ်မြောက်ချိန်နှင့် ပြန်လွန်တော်မူချိန်(သေချိန်)သည် တ ချိန်တည်းပင်ဖြစ်ရန်ရှိတော့သည်။

အကယ်၍ပထမကြီးတန်း၌ ပိဋကတ်အရသာမခံစားရ သေးခြင်းကိုထားဘိဦး၊ ပါဠိစိကုံးမှုဖြင့် ထိုအတန်းအထိ အ ချိန်ဖြုန်းနေရသောကြောင့် ပထမကြီးတန်း ရောက်သူသည် ပါဠိစိကုံးမှုနှင့်ဘာသာပြန်အထွက်လက်ရုံးတန်းနိုင်လောက် အောင် တတ်ကျွမ်းပါသလော? ဟုမေးတွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ လည်း ဝန်မခဲနိုင်ချေ။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ပထမကြီးဘာသာပြန်ကို နှစ် ပေါင်းများစွာစစ်ဆေးခဲ့သူတဦး(ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ)ပထ မပြန် စုံစမ်းရေး ကော်မတီရှေ့တွင် ဘုန်းကြီးများသည် အဘိဓမ္မာ ဘာသာရပ်များ၌ အတော် ကြေနပ်လောက် အောင် ဖြေဆိုနိုင်သော်လည်း ပါဠိအစီအကုံး၌ကားအများ

အားဖြင့်ညံ့ဖျင်းသည်ကိုတွေ့ရကြောင်း။ တခါကပထမကြီး
 ဖြေဆိုသူ ရဟန်းတော်တပါးသည် အခြားဘာသာရပ်များ
 တွင် အမှတ်ပြည့်ရာက ပိုအောင်ဖြေဆိုနိုင်သော်လည်း ဘာ
 သာပြန်၌ကား ၁၅မှတ်သာရသည်ကို လက်တွေ့စစ်ဆေး
 တွေ့ရှိရကြောင်းဖြင့်စသည်ဖြင့် အစစ်ခံခဲ့ရသည်ကို ကျွန်ုပ်
 မှာ ယခုတိုင်ကြားယောင်လျက်ရှိသေးသည်။

ဤ အစစ်ခံချက်ကို ကြည့်က ပထမကြီးတန်း ရောက်
 သည့်တိုင်အောင်ပါဠိစိကုံးမှု၌ လေ့လောကံသေးကြောင်း
 ထင်ရှားသည်။ ထိုပြင် ပထမဇေယျာ၊ လတ်၊ ကြီး သုံးတန်းလုံး၌
 ပင်“ဝိနယ” ကိုအပိုဘာသာအဖြစ်ထားခြင်းသည် ပညာ
 ဆေးမျက်စိ၌ အထူးအရုပ်ဆိုးလှသည်။ ယခုပြခဲ့သော ပထမ
 ပြန်စာမေးပွဲ၏ အကြမ်းပြေး အခြေခံချို့ယွင်းချက်သဘော
 များကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် ပထမပြန်စံနစ်မှာ ပါဠိပိဒူကတ်
 ခရီးစဉ်တွင် ကောင်းမွန်သော သို့မဟုတ် လက်ရုံးတန်းနိုင်
 သော လင်းကြောင်းမဟုတ်သေးကြောင်း ထင်ရှားလောက်
 ပေပြီ။

ပထမပြန်စံဝင်ဘဲ ရိုးရိုးသင်ကြားသူများ၏ “ပညာရေး
 စံနစ်”ကိုဆန်းစစ်ကြည့်ကြည့်၍၊ ဖြန်မာပြည်တွင် ပထမပြန်
 ပညာရေး၌ဖြစ်စေ ရိုးရိုးသင်ပညာရေး၌ဖြစ်စေ ပိဒူကတ်အ
 ခြေအတွက် ကဗျည်းသဒ္ဒါ ဆန္ဒ အလင်္ကာရနှင့် မောဂ္ဂလာန
 အဘိဓာန်ကျမ်းများကို သင်္ခဏားစာအဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲလျက်ရှိ
 ရာ၊ ထိုကျမ်းများသည် ယခုခေတ်ပညာရေးတွင် သင်္ခဏား

စာလုပ်သင့်မလုပ်သင့် ဟူသောအချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ပထမ စဉ်းစားရမည်။

ကစ္စည်းသဒ္ဒါကိုမြန်မာပြည်တွင် အများဆုံးသင်တန်းစာ လုပ်လျက်ရှိကြသည်။ (ပဓာနပထမိန္ဒနှင့် သဒ္ဒါနိတိသုံးသူများရှိ သေးသော်လည်း မပြောပလောက်) ထို့ကြောင့် “ကစ္စည်း သဒ္ဒါ” မှာ မြန်မာပြည် “ပါဠိပိဋကတ်ခရီးသည်များအတွက် ကျေးဇူးရှင်ကြီးဟုပင် ဆိုလိုက်သလောက် ယခုခေတ် သင်တန်းစာမလုပ်သင့်တော့ပြီ ဟူသော အချက်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ပြောလိုသေးသည်။

စင်စစ် ကစ္စည်းသဒ္ဒါမှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂ ထောင် ကျော်အထက်က (ပိဋကတ်သမိုင်းအလို) ပေါ်ထွက်ခဲ့ရာ ထိုစဉ်အချိန်က သင်တန်းစာကောင်း တချစ်ခဲ့သော်လည်း လူတို့၏ သက်တမ်း လူတို့၏ကျန်းမာရေး လူတို့၏ပင်ကိုယ် ဉာဏ်စသော ပြောင်းလဲမှုများဖြင့် ထိုခေတ်နှင့် အကွာကြီး ကွာခြားလျက်ရှိသော ယခုအချိန်၌ကားသုံးစွဲရန်မသင့်လျော် တော့ပေ။ ကစ္စည်းသဒ္ဒါကို သုံးစွဲရာ၌ အချိန်ကြီးကြာခြင်း ပဒမာလာစီစဉ်ရန်ခဲခက်ခြင်းစသောအခက်အခဲများကို စာ သင်သားတိုင်း ကိုယ်တွေ့ကြုံနေကြရသည် မဟုတ်လော။ ထို့ကြောင့် ကစ္စည်းသဒ္ဒါအစား သင်တန်းစာ အသစ်တမျိုး ပြောင်းလဲဖို့လိုသည်။ ထို့ကြောင့်ပထမပြန်ပညာရေးမှလွဲ၍ ရိုးရိုးနည်းဖြင့် သင်ကြားသူတိုင်း သင်တန်းစာဖြစ်သော ဘာ သာရပ်သည်ပင်ခေတ်နှင့်မလျော်ပါကထိုသင်ကြားနည်းကို လည်း အဘယ်မှာကောင်းမွန်သည်ဟုဆိုနိုင်ပါမည်နည်း။

ပဒရူပသိဒ္ဓိနှင့် သဒ္ဓနီတိမှာ ကစ္စည်း သဒ္ဓါထက် အစီအစဉ် ကောင်းမွန်သော်လည်း ကျယ်ဝန်းလှသဖြင့် ပိဋကအခြေပြုတို့ အတိုမသင့်လျော်ပေ။ ထို့အပြင် ယခုခေတ်၌ ပေါ်ပေါက်လာသော ဗျာကရုဏ်းကျမ်းများ (ပဒသင်္ဂဟ၊ သင်္ခပရူပသိဒ္ဓိ၊ ကစ္စာယနသံခိပ်စသည်) မှာခေတ်အလိုက် တကယ်အားရကြွနပ်လောက်အောင် လျော်မလျော် အပထား၍ ကစ္စည်းသဒ္ဓါထက်အစီအစဉ်သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော်လည်း၊ ၎င်းတို့နှင့်ဆိုင်ရာ ဂိုဏ်းဂဏများမှအပအခြား၌ ယုံနှံ့သုံးစွဲသည်ကိုမတွေ့ရပေ။ ဂိုဏ်းဂဏ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲအား ကြီးသောမြန်မာပြည်၌ ဤအချက်သည် အစိုးရအကူအညီ မရှိက အခက်အခဲတချပ်ပင်ဖြစ်လေသည်။

ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ ထိုထိုတိုင်းပြည်များ၌ မည်သည့်ဘာသာမည်သည့်စာပေ၏ ပညာရေးစံနှစ်မဆို သူခေတ်နှင့်သူ အခါပြောင်းလဲခဲ့သော်လည်း မြန်မာပြည် ပါဠိပညာသင်ကြားရေး နည်းစံနှစ်မှာကား နှစ်ပေါင်း ရှည်လျားစွာ သစ်ဏ်းစာကိုမပြောင်းလဲဘဲရှေးရိုးနည်းစံနှစ်အတိုင်း သင်ကြားနေကြခြင်းမှာ ခေတ်နောက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်းထက် စင်စစ်တွေ့ကြည့်ကာ အလွန်အံ့ဩဘွယ်ရာကောင်းလှသည်။ အလွန်ရှက်ဘွယ်ရာကောင်းလှသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုသင်ကြားကြဆဲ သစ်ဏ်းစာများတွင် အခြားဆန္ဒ အလင်္ကာရ အဘိဓာန်တို့ထက် ကစ္စည်းသဒ္ဓါကိုကား ပြောင်းလဲပစ်သင့်ကြလေပြီ။

မြန်မာပြည် ပါဠိပညာရေးတွင် သစ်ဏ်းစာသာညွှန်း

သလော? မဟုတ်သေး ခေတ်နှင့်ယှဉ်ကြည့်က ပါဠိစာချ
ဆရာများ၏ သင်ကြားပုံညံ့ဖျင်းမှုကိုလည်း တွေ့ရဦးမည်။
“ပထမ၊ ပြန်အောင်စာရင်းကို၊ ထွန်လွှာ စစ်ဆေးကြည့်ရှု
ပါက ပထမငယ်တန်းတွင်အသက်နှစ်ဆယ်အထက် အောင်
သူဦးရေမှာ အသက်နှစ်ဆယ်အောက် အောင်သူဦးရေထက်
ဖျင်းမျှကြေး နှစ်ဆမျှ ပိုမိုများပြားနေသည်ကို တွေ့ရှိရရာ
ကောလိပ် ကျောင်းတွင် အသက်နှစ်ဆယ်နှင့် တိအေ၊
အောင်သူများရှိနေပါလျက် ဆုန်းကြိုးကျောင်းများ၌ ထိုကဲ့
သို့အသက် နှစ်ဆယ်တွင်ပင် ပထမငယ်ဖျင်းမျှကြေးအောင်
သူနည်းပါးနေသေးခြင်းမှာ (ပညာရေးစံနစ်ညံ့ဖျင်းမှုအပြင်)
စာချဆရာများ၏သင်ကြားပုံညံ့ဖျင်းမှု ကင်းစင်သည်ဟုဆို
နိုင်ပါမည်လော။

(၅)

အစိုးရအကူအညီကင်းမှု။

ဘုန်းကြီးပညာရေးစံနစ် ညံ့ဖျင်းမှု၌ အစိုးရသည်လည်း တရားခံတဝက်ပါသည်ဟု ဆိုသင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အားရကြွနပ်လောက်သော အစိုးရအကူအညီမရှိသောကြောင့်ဖြစ်လေသည်။

အစိုးရသည် ပါဠိ ပထမပြန် စာမေးပွဲကြီး ကျင်းပကာ ဘုန်းကြီးပါဠိပညာရေးကို ကူညီခဲ့သည်မဟုတ်လော့ဟု မေးချင်သူများလည်း ရှိကောင်း ရှိပေဦးမည်။ ထိုအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့မငြင်းလို။ သို့သော် (ဤသို့သော်ကား အရေးကြီးသည်) ပါဠိပထမပြန် ပညာရေးစံနစ်ကား ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စံနစ်အောက်မှ ပေါက်ဖွားလာရသည်မဟုတ်လော။ ထိုစံနစ်၏ညံ့ဖျင်းချက် ချို့ယွင်းချက်များကိုလည်း အထက်ကကျွန်ုပ်တို့ဖော်ပြခဲ့ပြီမဟုတ်ပါလော။ ထိုကဲ့သို့ညံ့ဖျင်းသောကူညီမှု လူရိုသေရုံ ဘုရားဝတ်တက်သော အားပေးမှုမျိုးကား ကျွန်ုပ်တို့အဘို့တမင်နည်းနှင့်မျှကြွနပ်အားရခြင်းမဖြစ်နိုင်။ ချစ်ချင်စရာ ငှပသောပန်းပွင့်မျိုးကလေးပင်ဖြစ်သော်လည်း ညစ်ပတ်ပေရေနေပါက ထိုပန်းကလေးအား ကျွန်ုပ်တို့သည် အဘယ်မှာ နှစ်သက်ကြည်နူးစွာ နှမ်းရှူနိုင်ပါမည်နည်း။ ထိုကဲ့သို့သောပန်းမျိုးကို လာပေးသူကိုလည်း စင်စစ်ချီးမွမ်းထိုက်သည်ဟုဆိုနိုင်ပါမည်လော။

အကယ်၍အစိုးရပထမပြန်ပညာရေးစံနှစ်သည်ဟိန္ဒူမိစ္ဆာ
ကတ်သင်သူများအတွက် ကောင်းမွန်သည်ဟု ဆိုကြပါဦးစို့။
ပထမပြန်အတွက်နှစ်စဉ် အစိုးရ၌ ကုန်ကျရသောငွေများ
မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြင့် တနှစ် တနှစ်လျှင် သုံးသောင်းကျော်မှ
ကိုးသောင်းကျော် အတွင်းလောက်သာရှိရာ၊ ချစ်ယုန်
သာသနာအတွက် နှစ်သိန်းကျော်ကျော် ထောက်ပံ့အားပေး
ခြင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အလွန်အလွန် ကွာခြားနေလေ
သည်။*

ထို့ပြင် ပထမပြန်အတွက် နှစ်စဉ်ကုန်ကျစရိတ်သည်
(အခြားကောလိပ်များကိုထား၍) မန္တလေးဥပစာ ကော
လိပ်၊ တချို့ ကုန်ကျစရိတ်လောက်မျှမရှိဟုပထမပြန်စုံစမ်း
ရေးကော်မတီပင်အစီရင်ခံခဲ့ဘူးသည်မဟုတ်လော၊

ဤကားကုန်ကျစရိတ်အားလုံးကိုဖြို၍ နှိုင်းယှဉ်စိစစ်ချက်
ဖြစ်ရာ ထိုထက်အနုစိတ်၍ ပထမပြန်စာမေးပွဲဝင် ရဟန်း
တော်တပါးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ဟိုက်စကူးကျောင်း
များ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများမှ ကျောင်းသားတယောက်
တယောက်အတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရှု
ပါက ပိုမိုထင်ရှားမည်ဖြစ်သဖြင့် ကျောင်းသားတယောက်
ယောက်အတွက်အစိုးရ၏ ကုန်ကျစရိတ်များကို အောက်၌
ဖော်ပြလိုက်ပေသည်။

* ၁၉၃၇-၃၈ခုနှစ် မြန်မာပြည်အစိုးရဘဏ္ဍာရေးစာရင်းအရ နှိုင်း
ယှဉ်ချက်ဖြစ်သည်။ ။

၁၉၃၅-၃၆-ခုနှစ် *

ကျောင်းအမည်	ကျပ်	ပဲ	ပိုင်
(၁) အစိုးရအင်္ဂလိပ်ကျောင်း	၃၁၄	၆	၁၁
(၂) အစိုးရအထောက်အပံ့ခံ အင်္ဂလိပ်ကျောင်း	၁၀၃	၀	၇
(၃) အင်္ဂလိပ်မြန်မာ ၂ တာသာသင် အစိုးရကျောင်း	၁၃၉	၁၄	၅
(၄) အင်္ဂလိပ်မြန်မာ ၂ တာသာအစိုးရ အထောက်အပံ့ခံကျောင်း	၉၂	၁၀	၇
(၅) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်း	၇၇၄	၆	၄

စာမေးပွဲ အောင်သည် ဖြစ်စေ၊ မအောင်သည် ဖြစ်စေ ကျောင်းသား တယောက်ယောက်၏၊ ကုန်ကျ စရိတ်မှာ အထက်ပါအတိုင်း ကုန်ကျနေရာ၊ ပထမပြန်ဝင်သူ တဦးဦး အတွက် စာမေးပွဲအောင်မြင်မှသာ (က)ပထမငယ်(၅၀) (ခ)ပထမငယ် (၇၅) (ဂ)ပထမကြီး (၁၀၀) (ဃ)စာချ တကျမ်းအတွက် (၁၀၀)အသီးအသီး ကုန်းကျခြင်းနှင့်နှိုင်း ယှဉ်ပါလျှင်လည်း ပြောမယုံကြိုဘူးမှ သိလောက်အောင် ငွေခြာနေပြန်သေးသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ရှင်းရလျှင် “၁၂၆၉-ခုနှစ် မြန်မာပြည် အစိုးရဘတ်ဂျက်၊တွင် အသုံးစရိတ် ၉၄၅,၀၇၄,

* ၁၉၃၅-၃၆-ခုနှစ်မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာ အတိုင်း။

၁၁၀၀၊ ဖြစ်ရာ ထိုအသုံးစရိတ်မှ ပထမပြန်အတွက် ၃၅,၀၀၀
မျှသာသုံးစွဲသဖြင့် မြန်မာပြည်အစိုးရအသုံးစရိတ်တွင် ပထ
မပြန်အတွက် ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းမျှလောက်သာရှိရကား အကယ်
၍ ကောင်းမွန်သော ပညာရေးစံနှစ်ဖြင့် အားပေးကူညီ
သည့်တိုင်အောင် ပြောပလောက်သော ကြွနပ်လောက်
သောကူညီမှုဟု အဘယ်မှာဆိုနိုင်မည်နည်း။

(၆)

ပါဠိပိဋကတ်နှင့်သာသနာ။

ပါဠိ ထူထောင်ရေးပြဿနာ”ကို ကျွန်ုပ်တို့ ယခုအခါ
အဘယ်ကြောင့် အရေးတကြီး စဉ်းစားရှင်းလင်း နေကြသ
နည်းဟု မေးခဲ့လျှင် အံ့ဘွယ်ရှိပြာသာသနာတော်မြတ်ကြီး
အစွန့်ရှည်ကြာ တည်တံ့ပါစေခြင်းငှါ ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံး
သာသနာရောင်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းနိုင်စေခြင်းငှါ၊ ပြေလည်အောင်
ရှင်းလင်းရေးသည်ဟုသာ အတိုချုံးဖြေဆိုရန်ရှိသည်။ ထို
စကားဟုတ်လှသည် ပါဠိပိဋကတ်သာမရှိပါက ဘယ်တိုင်း
ဌာနိဘယ်ပြည်တွင်မဆို ဗုဒ္ဓသာသနာတော် သည်အရှည်
မတည်နိုင်ကြောင်းကို “ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်”ကို လှန်လှောဘူး
သူတိုင်း ဝန်ခံကြရလေလိမ့်မည်။

အနည်းငယ်ထပ်မံရှင်းဦးမည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည်
အိန္ဒိယပြည်ကြီး၌ အစပဋ္ဌမ ပဏာမရှေ့ဦးစွာဘုန်းမီးနေလ

ထွန်းပခဲပါလျက်ယခုအချိန်တွင်အဘယ်ကြောင့် ဆုတ်ယုတ်
ပျက်စီး၍နေခဲ့ရသနည်းဟု ဆန်းစစ်ခဲ့ပါလျှင် ခရစ်နှစ်ကိုးရာ
စု(အေဒီ)လောက်တွင် အိန္ဒိယပြည်ကြီးကို အုပ်စိုးခဲ့သော
“မဟာမေဒင်,,များလက်ထက် ပါဠိပိဋကတ်တော်များကို
ထုံးလိုခြေ ရေလိုနှောက်၍ ပျောက်ဖျက် ပစ်သောကြောင့်
ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။ အိန္ဒိယရာဇဝင် ဆရာများ*
ကိုယ်တိုင်လည်း ဤအတိုင်း ဝန်ခံထားကြသည်။

လိုရင်းကိုရေးရလျှင် အိန္ဒိယ၌ သာသနာပျက်စီးဆုတ်
ယုတ်ခြင်းမှာ ပါဠိပိဋကတ်တော်များ မရှိဆုံးပါး ပျောက်
ပျက်ခြင်းများကြောင့်သာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ရာ ဤ
အချက်ကို အိန္ဒိယရာဇဝင် ဆရာများသာမဟုတ် အခြား†
ပညာရှိများ၏ အယူအဆများသည်လည်း ကျွန်ုပ်တို့နှင့် လ
ဘောံချင်း တိုက်ဆိုင်လျက်ရှိသည်။

မြန်မာပြည် သာသနာဝင်ကို ကြည့်ရှုလျှင်လည်း ပါဠိ
ပိဋကတ်မရှိကသာသနာမဘည်ကြောင်းထင်ရှားပြန်သည်။
(က)တကောင်းခေတ် ဓဇရာဇာမင်း လက်ထက်တွင် တ
ကြိမ် (ခ)ထုရားရှင် ပါတောနိနိသယယ်ကျော်က ဗုဒ္ဓပုဏ္ဏ
မဟာပုဏ္ဏညီနောင်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ တကြိမ်(ဂ)ခရစ်
နှစ်သုံးရာစု(ဘီစီ)တွင် အသောကမင်းကြီး၏ ကိုးတိုင်ကုံး

* Oxford flistory of India by V smith & The
Baddhis Catechim by Henry S-oleotto.

† တကောင်းရာဇဝင်တွင် သတိုးမဟာရာဇာလက်ထက်ကြမှ အိန္ဒိ
ယပြည်က ပထမအကြိမ်သာသနာလာပြုကြောင်း အဆိုရှိသည်။ ။

(ရာဇဝင်ကထိက ဦးသက်တင်မှတ်ချက်)

ဌာန သာသနာပြုရာ၌တကြိမ် ဤသို့ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မြန်
မာပြည်သို့ ဗုဒ္ဓသာသနာရောက်လာသော်လည်း သာသနာ
တော်အရှည်ဆက်လက်၍ တည်တံ့နေကြောင်းကို ကျွန်ုပ်
တို့သည် ရာဇဝင်အမှတ်အသား ကျောက်စာအမှတ်အသား
အတိုအစက်မျှပင် မတွေ့ရပေ။ ခရစ်နှစ် ၄၅၀ (အေဒီ)ခန့်
တွင် သီဟိုဠ်မှတစ်ဆင့် သာသနာရောက်လာသော ယခုတိုင်
အောင် မြန်မာပြည်၌ တည်တံ့လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရ
သည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ အထက်ကသုံးကြိမ်တိုင်တိုင် သာ
သနာရောက်လာစဉ်က မြန်မာပြင်တွင် ပါဠိပိဋကတ်မတည်
တံ့ဘဲ သီဟိုဠ်မှတစ်ဆင့် အရောက်တွင်မှ ပါဠိပိဋကတ်
တည်တံ့သောကြောင့်ပင် မဟုတ်ပါလော။

ဤရာဇဝင် အထောက်အထားများ အရကြောင့်ပင်လျှင်
ဗုဒ္ဓသာသနာ အရှည်တည်တံ့ရေးကား ပိဋကတ်အပေါ်
တွင်တည်လျက်ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့တင်းတင်းကြပ်ကြပ်ဆို
ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

သာသနာတော် တည်တံ့ရေးတွင် ပိဋကသည် အဓိ
က အချက်ကြီးဖြစ်ရာ ဗုဒ္ဓပိဋကတ်များမှာလည်း အများဆုံး
နှင့်အမှန်ဆုံးမှာ ပါဠိစာပေနှင့်ရှိနေသဖြင့် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓသာ
သနာကို ကမ္ဘာ၌ဖြန့်ဖြူးလိုလျှင် ပါဠိဘာသာ ထူထောင်
ရေးကို အထူးတလည် ကြိုးပမ်းကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်
ရှားလှပေသည်။

(၇)

ပါဠိဘာသာ ထူထောင်ရေး။

ယခုအခါ ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ကမ္ဘာ့သာသနာဝင်ချုပ် ကိုလည်း၊ အိက္ခမတာ မျဉ်းကြောင်းကိုထောက်ကာ၊ သာသနာမြေပုံကြမ်း ဖြင့်ရေးဆွဲပြခဲ့ပြီ။ ပါဠိခေတ်ကြီး ခြောက်ခေတ် ဖြင့်ပိုင်းခြားကာမြန်မာပြည်ပါဠိစာပေအခြေအနေကိုလည်း ဝေဘန် ကြည့်ရှုခဲ့ရပြီ။ ဘုန်းကြီး ပညာရေးနှင့် အစိုးရ အကူအညီကင်းမှု တို့ကိုလည်း တချနှင့် တချ ဆက်စပ်ကာ ဆန်းစစ်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီ။ ပါဠိနှင့်သာသနာတို့၏ တချနှင့်တချ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုနေပုံကိုလည်း ရာဇဝင်အမှတ်အသားများဖြင့် မျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့မြင်ခဲ့ကြရပြီ။

သို့ဖြစ်ခဲ့သော် ယခုအခါ ပါဠိစာပေကိုထူထောင်သင့်ပြီလော အကယ်၍ထူထောင်ခဲ့လျှင် အဘယ်လိုထူထောင်ရမည်နည်း၊ ချို့ယွင်းညံ့ဖျင်းချက်များကို ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ဖြစ်ဆင်သင့်သနည်း စသော မေးခွန်းပေါင်းများစွာ နည်းလမ်းပေါင်းများစွာတို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးပွေလိမ် လျက်ရှိသည်။ ဤပါဠိစာပေ ထူထောင်ရေး ပြဿနာကိုလည်း အထော်အတန်သဘောပေါက် နားရှင်းလောက်သင့်ကြပေပြီ။

ကျွန်ုပ်ကား ပါဠိစာပေထူထောင်ရေးလုပ်ငန်း၌ အသေးစိတ်ဥပဒေ စဉ်းမျဉ်းရေးဆွဲ နေသူမဟုတ်၊ ရေးဆွဲတို့တာဝန်လည်းမရှိ စင်စစ်ဤပြဿနာကို ဝေဘန်စဉ်းစားရှင်းလင်း၍

အကြမ်းပြေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်လောက်သာရေးဆွဲပြသရ သူဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်း၏အနှစ်ိတ်စည်းမျဉ်းများကိုတိုတောင်း လှသောအချိန် ကျဉ်းမြောင်းနည်းပါးလှသော ဤစာရွက်မှာ ထည်း၌ တယ်နည်းနှင့်မှ ကွဲနိုင်ရေးပြနိုင်မည် မဟုတ်။ အ ကြမ်းပြေး အစီအစဉ်မျှလောက်သာ လုပ်ဖြစ်နိုင်မည့်နည်း စံနစ်ကို သာတော်ပြရပေမည်။

ပါဠိဘာသာထူးထောင်ရာ၌ ပထမဆုံး လက်ရှိဘုန်းကြီး ပညာရေး စံနစ်ကို ရေသောက်မြစ်ကစ၍ ခေတ်ပြောင်း တော်သွန်ရေးဖြင့် သုတ်သင် ပစ်ရမည်။ ယခုကဲ့သို့ တ ကျောင်းနှင့် တကျောင်း သူတမျိုး ငါတယုံ သင်ကြားနည်း မများပြား မကွဲလွဲစေဘဲ မြန်မာပြည်တဝှမ်းလုံးတွင် ပညာ သင်ကြားရေးနည်းစံနစ် တမျိုးတည်းဖြစ်စေရမည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရန်ကား မလွယ်ကူ အစိုးရ အကူညီ ရမှသာ ဖြစ်နိုင် သည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရှစ်သောင်း ကျော်မျှ ရှိသော* ဘုန်းကြီးရပ်ကွက်ကြီး သို့မဟုတ်-ဘုန်းကြီး လောကကြီး တခုလုံး၏ အခြေအနေကို အကျဉ်းချုပ်ကြည့်လျှင်-

- (၁) ပိဋကတ်သင်ရန် နည်းသစ်မရှာလိုဘဲ ရှေးရိုးစံနစ် ဖြင့်သာ သင်ကြားလိုစိတ်ရှိခြင်း။
- (၂) တဦးတယောက်က နည်းသစ် ရှာပြန်လျှင်လည်း အားမပေးကြရုံမျှ မက ရှေးရိုး အစွဲအလမ်းများ

* ယခုအချိန်မဟုတ်၊ လွန်ခဲ့သော သန်းခေါင် စာရင်းများ အရ သာဖြစ်သည်။

ကြောင့် ဝိုင်းဝန်းရှုံ့ချကာ ပကာသနိယကံဆု ကို
သာ ပေးရန်ကြံရွယ်နေကြခြင်း။

(၃) သူတမျိုး ငါတဖုံ သင်ကြားနည်း ကွဲပြားနေရာ၌
မိမိသင်ကြားနည်းသာ အကောင်းဆုံးဟု ယူမှတ်
စွဲလမ်းနေခြင်း။

(၄) အကယ်၍ အခြားသင်ကြားရေးနည်းသစ်တခုသည်
ကောင်းမွန်သည်ဟု စိတ်ရိုးသဘောရိုးဖြင့် ယူဆ
သည် တိုင်အောင် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ရိုဏ်းဂဏာစွဲများ
ကြောင့် မလိုက်နာလိုခြင်း။ ဟူသော အချက်ကြီး
များကို ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ကိုယ်တွေ့ကြုံရှိနေရာ၊ တပြည်
လုံး သင်ကြားနည်းတမျိုးတည်းဖြစ်ရန်ကိစ္စမှာ အစိုးရအကူ
အညီမှမရလျှင် အဘယ်မှာ ထူထောင်နိုင်ပါမည်နည်း။

အစိုးရ အကူအညီ အဘယ်သို့ လိုသနည်း။ ဘုန်းကြီး
ကျောင်းများကို “ပါဠိတက္ကသိုလ်” အထိအဆင့်အဆင့်စီစဉ်
၍ ‘ပါဠိပညာရေးကို အခြေပြုတန်းမှ ဆရာဖြစ်တန်း အထိ’
အတန်းများကို ခွဲခြားလျက် အတန်း အလိုက် ကောင်းမွန်
သော သင်္ခါဏ်းစာများရွေးချယ်ကာ တပြည်လုံးတွင် စာမေး
ပွဲ တမျိုးတည်း ကျင်းပခြင်းဖြင့် အောင်သူများကို (အထက်
တန်း) များအတွက် ‘ပါဠိဂုဏ်ထူး’ ပေးအပ် ချီးမြှင့်ရမည်။

ကျောင်းများ ကိုလည်း သင်ကြားနည်း အမျိုးမျိုးဖြင့်
မသင်ကြားစေဘဲ၊ “အစိုးရပါဠိစာမေးပွဲ” တွင် ဝင်ရောက်
နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရ ပြဇာနည်ထားသော သင်နည်းတခု
တည်းဖြင့်သာ သင်ကြားကြရန် “ပါဠိဆရာဖြစ် လက်မှတ်ရ

သို့မဟုတ် ၎င်းနှင့် အရည်အချင်းညီမျှသူ ပါဠိ စာချများကို သင်ကြားစေရမည်။ ထိုကျောင်းများကိုစစ်ဆေးရန်အတွက် ပါဠိပညာဝန် ခန့်ထားရန်လည်း လိုသည်။

သို့မဟုတ်ရာ၌ “သင်ခဏ်းစာ,, များကို အကောင်းဆုံး ခေတ်နှင့်အသင့်လျော်ဆုံးရရှိရန် အထူးအရေးကြီးသည့် ယခုအခါ သင်ကြားချက်ရှိသော “ကုဗ္ဗည်းသဒ္ဒါ,,သည် ခေတ်နှင့်မလျော်တော့ကြောင်းအထက်ကရေးခဲ့ပြီ။ ‘ပဒရူပသိဒ္ဓိ’ နှင့် ‘သဒ္ဒါနိတိ’တို့သည် အလွန်ကျယ်ဝန်းလှသည်ဟု ကျွန်ုပ် ဆိုခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့် ‘အခြေပြု သင်ခဏ်းစာသစ်, အကောင်းဆုံးရရှိရန် ယခုအချိန်၌ ကျွန်ုပ်တို့အပြင်းအထန် ကြိုးပမ်းရမည့် အချက်မဟုတ်လော။

သဒ္ဒါဖြင့် ဗိဇ္ဇာကတ်အခြေပြုခြင်းသည် ခေတ်နောက်ပြန် ဆွဲသည်ဟုယူဆကြ၍ ‘ဘတ်စာ,ခေါ် ပါဠိဘတ်စာအုပ်များ’ ဖြင့် စတင်အခြေပြုမည်ဆိုပါကလည်း နောင်အရှည်သဖြင့် အသုံးဝင်သော ‘ပါဠိဘတ်စာအုပ်, ကောင်းကောင်း ရွေးချယ်ရန် အရေးကြီးပြန်သေးသည်။

ထိုသို့ ‘သင်ခဏ်းစာကောင်း,ရရှိရန် အတွက် ‘စံ,တရုပြုရမည်ဆိုလျှင် ၁၉၂၆-ခုနှစ်မှစ၍ ကျောင်းသုံးမြန်မာစာအုပ်အကောင်းဆုံးအတွက်ဆုငွေ(၁,၀၀၀)ပေးရန် အစိုးရ၏စီမံချက်ကြောင့်-

- (၁) မူလတန်း ကျောင်းဆရာများအတွက် အကြံပေးချက်များ(ဦးဘစိန်ဘာသာပြန်သည်)

(၂) ဒိုစေနှင့်ဒေး၏ မူလတန်းဂဏန်းသင်္ချာ၊
(ဦးကာနှင့် ဦးဘိုးသုံတို့ဘာသာပြန်သည်)

(၃) ပြည်ရေးပြည်ရာပညာ၊

(အရေးပိုင်၊ဦးဘဇေ ရေးသည်)

စသော ဆုရသည့်စာအုပ်ကောင်းများ ကျောင်းသုံးသစ်ဏ်းစား၊ အတွက် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ဘူးသကဲ့သို့ ‘ဘုန်းကြီးပညာရေး၊ အတွက်အကောင်းဆုံး သစ်ဏ်းစာကံ၊ ဆုအဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှင့်ရန် စီစဉ်ပါက ပါဠိသစ်ဏ်းစာကောင်းများ မရနိုင်ဟု အဘယ်သူပြောရဲပါမည်နည်း?’

ထိုကဲ့သို့ သစ်ဏ်းစာများမှစ၍ ဘုန်းကြီးပညာရေးတရလုံးကို ခေတ်ပြောင်း တော်လှန်လိုက်ရုံဖြင့် ပါဠိပညာ ထူထောင်ရေးကိစ္စပြီးဆုံးပါပြီလော မဆုံးသေးချေ။ ပါဠိဘာသာထူထောင်ရေး၏ ပထမအထပ် ပထမအဆင့် လုပ်ငန်းမျှသာ ဖြစ်သေးသည်။

ကျွန်ုပ်တို့မျက်နှာပြင်နေရသော ယခုပစ္စက္ခခေတ်၏ ပါဠိအခြေအနေ (ဝါ) ပါဠိစံချိန်ကို နောင်ရေးရမည့် အနာဂတ်သာသနာဝင်၌ မှတ်တင်ခံနိုင်စေရန် ပါဠိဘာသာရေး စာအုပ်ကောင်းများ ပါဠိစာပေနယ်ပယ်တွင် အမြောက်အများ ပေါ်ထွက်လာနေကြောင်း ပါဠိဘာသာထူထောင်ရေး၏ ဒုတိယအဆင့်ပင်မဟုတ်လော။

ဗြိတိန်ခေတ်တွင် မြန်မာပြည်စာပေဟောင်း(ဝါ) ပါဠိစာပေသမိုင်းကို အနှစ် နှစ်ဆယ်စာရင်းချုပ်၍ ကျွန်ုပ်တို့အထက် ကကြည့်ခဲ့ပြီ။ အချို့နှစ်များ၌ တနှစ်ပတ်လုံးအတွက် ပါဠိစာ

အုပ် တအုပ်မျှ မပေါ်ထွက်ခဲ့ဘူးသည်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ သိခဲ့ရပြီး ထို့ကြောင့် ပါဠိစာအုပ်ကောင်းများ အမြောက် အများ ပေါ်ထွက်လာမှုသည် ပါဠိဘာသာထူးထောင်ရေး၏ တစ်ပါးတည်းကံ ကိစ္စတစ်ခုပင်ဖြစ်ပေသည်။

၁၉၂၀ခုနှစ်ကစ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ မြန်မာစာအုပ် ကောင်းများအတွက် ဝေလမင်းသားဆုငွေ ၁၀၀ဝိပေးရန် စီစဉ်ချက်ကြောင့်—

- (၁) ဂျန်လောက်၏ မြို့ဘက်စီရင်အုပ်ချုပ်ရေး(ဦးနိဘာ သာပြန်)
- (၂) ဝရုဏပျို.(ဦးဘေရေး)
- (၃) မြန်မာ့ဒိဋ္ဌကတ်ဘာသာပြန် (ဆရာမြို့ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ)
- (၄) ရီနော့စ်၏ ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်ချုပ်(ဦးဘသောင်း ဘာ သာပြန်)
- (၅) အသောကကျောက်စာ (အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ဘာ သာပြန်)

စသော(ဆုရသည့်)စာအုပ်ကောင်းများသည် မြန်မာစာပေ နယ်ပယ် ကျယ်ဝန်းရေးအတွက် ပေါ် ထွက်လာသကဲ့သို့ ပါဠိစာအုပ်ကောင်းများအတွက် ထိုကဲ့သို့ စီစဉ်ရွေးချယ်၍ ဆုများဖြင့် ချီးမြှင့်မည်ဆိုပါက ပါဠိရေးစာအုပ်ကောင်းများ အများအပြားပေါ်ထွက်လာနိုင်စရာအကြောင်းရှိသည်။

ထို့ပြင်ပါဠိဘာသာရေးစာအုပ်ကောင်းများ ရေးသူတို့

အား“ပါဠိတက္ကသိုလ်,,မှနှစ်စဉ်‘Degree of Doctor Literature’,ဟူသော ပါရဂူဘွဲ့အမျိုးအစားမျိုးဖြင့် ချီးမြှင့်ပါကလည်း ပါဠိစာပေအခြေအနေသည် သာလွန်တိုးတက်သွယ်ရာရှိကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ရဲရဲကြီးပြောဝံ့သည်။

ဤကား-စတုတ္ထထပ်လုပ်ငန်း များဖြစ်ရာ ပါဠိစာပေထူထောင်ရေး၌ပဉ္စမအထပ်အဖြစ်ဖြင့် လုပ်ရန်လုပ်ငန်းမှာ ပါဠိစကားလုံး အသစ်အဆန်းများကို ရှာဖွေရေးကိစ္စပင် ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကိုယ်လုပ်၍ ကိုယ့်လက်ရှိအလုပ်ဖြင့် တင်းတိမ်ကာ ကမ္ဘာကိုမော်မကြည့်ခဲ့သောရှေ့ခေတ်အချိန်က လက်ရှိပါဠိစကားလုံးများဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့နေနိုင်ထိုင်နိုင်ရှိကြသော်လည်း၊ တောင်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းကို ပင်အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း လူးလာပြန်ခတ်ကူးသန်းသွားရောက်နိုင်သော ယခုခေတ်တွင် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးမျိုးတို့၏ အဆင့်အတန်းသည်လည်း တရှိန်တည်းတိုးတက်လာသည့်အလျောက် ဆန်းသစ်သောအရာဝတ္ထုအခေါ်အဝေါ်အသုံးအနှုံးပရိယာယ်တို့သည်လည်း တပုံတပင် ပေါ်ပေါက်လာကာ တပြည့်နှင့်တပြည့်လည်း တမဟုတ်ချင်း ပေါက်ကြားနိုင်ကြသဖြင့် လက်ရှိပါဠိစကားများဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည်အတတ်မှာ ကမ္ဘာတွင်ခေါင်းထောင်နိုင်ကြပါမည်နည်း။ ထို့ကြောင့် အသစ်အဆန်း ပေါ်သမျှတို့အား ပါဠိစကားလုံးများဖြင့် ပါဠိစာပေနယ်ပယ်တခုလုံး အများသုံးဖြစ်အောင် လွှဲပြောင်းမှု ရှာဖွေမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ပြုလုပ်ရပေမည်။

ယခုပြခဲ့သော အချက်များကား ‘ပါဠိစာပေ ထူထောင်ရေး’၏ အဓိကအချက်ကြီးများဖြစ်ရာ၊ ဤအချက်ကြီးများထဲ ခြောက်အောင်မြင် ပြီးစီးပါက၊ ပါဠိစာပေ ထူထောင်ရေးအတွက် ကျွန်ုပ်တို့လက်မောင်းခတ်၍ပင်ရှိသည်။ သို့သော် ဤမျှဖြင့် ရင်တန့်ထားမည်လော၊ မဟုတ်သေး။ ဗုဒ္ဓဝိသုကတ်တော်များကို ကမ္ဘာသို့ဖြန့်ရန် ဆဋ္ဌမ အထစ်အဖြစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရပေဦးမည်။ သို့မှသာ ဗုဒ္ဓသာသနာရောင်ဖြင့် ကမ္ဘာကို သင်တိုင်းဝတ်နိုင်ပေမည်။ ဝိသုကတ်မရှိက သာသနာမတည်နိုင်ကြောင်း အထက်ကကျွန်ုပ်တို့ အထပ်ထပ် ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ၊ သို့မဟုတ် ဗုဒ္ဓ၏ ယဉ်ကျေးမှုများကား အိန္ဒိယပြည်အတွင်းမှ၊ ဆီးရီးယား၊ အီဂျစ်၊ လိုင်းဗျား၊ ဂရိတ်တိုင်းပြည်များကို ကျော်ဖြတ်ကာ၊ ဥရောပတိုက်သို့ရောက်အောင် အနောက်ဘက် ခရီးလမ်းဖြင့် ရွှေ့ကြွ ဖြန့်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ၊ အရှေ့ဘက် ခရီးကြောင်းအားဖြင့်လည်း မြန်မာပြည်ယိုးဒယား၊ ကိုချင်ချိုင်းနား၊ တရုတ်၊ ကိုရီးယား၊ မွန်ဂိုလီးယား၊ ဂျပန်ပြည်၊ တို့ကိုကျော်လွှားလျက် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာကိုပင် လူးခတ်ကာ အမေရိကတိုက်အတွင်းမှ အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာကမ်းခြေသို့ပင် ချဉ်းနင်းရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်သဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓ၏ ယဉ်ကျေးမှုများသည် ကမ္ဘာကြီးကို ယခုအခါတပတ်ပတ် မိပြီးပါသော်လည်းကောင်း၊

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာ ရောက်ပြီးတိုင်း ပြည် များတွင်လည်း သာသနာအရှည် တည်တံ့စေရန်

မရောက်သေးသောတိုင်းပြည်များတွင်လည်း ဗုဒ္ဓသာသနာ ယုံနှံစေရန် ဗုဒ္ဓ၏ဒိဋ္ဌကတ်တော်များကို ထိုထိုတိုင်းပြည် တို့၏ စိတ်ဝင်စားလောက်သော တနည်းအားဖြင့် နားလည် လွယ်လောက်သော အဖြစ်မျိုးဖြင့် ကမ္ဘာသို့ဖြန့်ရန် အရေး ကြီးလှပေသည်။

ထိုပြင်(က)ရှေ့ဟောင်းပါဠိ စာပေစုဆောင်း ရေးဌာန (ခ)ပါဠိကျောက်စာဌာန (ဂ)ပါဠိစာပေထူထောင်ရာ၌ ပါဠိ ဒိဋ္ဌကတ်တိုက်ဌာန စသည့် ပါဠိတက္ကသိုလ် မှပြုလုပ်ရမည် တာဝန်များကိုလည်းချန်တွပ်မထားသင့်ကြပေ။

ဤကား“ပါဠိစာပေထူထောင်ရာ၌” အဓိကအချက်ကြီး ခြောက်ချက်တို့၏ အကြမ်းပြေး (မူ)အဖြစ်မျှသာ ရှိသေးရာ၊ အနုစိတ် ဥပဒေစည်းမျဉ်း လုပ်ငန်းတာဝန်များကား ဤအ ချက်ကြီးခြောက်ချက်မှ မွေးဘွားစိတ်ဖြာခွဲထွက်သွား ဘို့ရန် သာရှိပေတော့သည်။ ။

အခန်း(၈)

နိဂုံး

ပါဠိဘာသာထူထောင်ရေးကို အရှေ့အာရှတိုက်သာတူ ညီမျှကြီးပွားရေးစံနစ် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့သာတူညီမျှကြီးပွား ရေးစံနစ်၌ ပါဝင်အောင် ယူဆဆောင်မြင်ရမည်ဟု ဤပြဿနာကို မစဉ်းစားသေးမီအစကပင် ကျွန်ုပ်တို့အတိအလင်းပြ ဆိုခဲ့ပေသည်။ အာရှတိုက်အတွင်းမှ မွေးဖွားလာသော ဘာ သာတရားသည် အာရှတိုက် တိုးတက်နှိုးကြားကြီးပွားလာချိန် ၌ သို့မဟုတ် ကမ္ဘာကြီး တိုးတက်နှိုးကြားကြီးပွားလာချိန်၌ ရှေ့သို့ တဖြည်းဖြည်းတိုးတက်ရတော့မည်မှာ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်လေ သည်။

အာရှတိုက်စစ်ပွဲကြီးနှင့် ကမ္ဘာ့ စစ်ပွဲကြီးသည် ယဉ် ကျေးမှုအဝဝ တိုးတက်မှုအဖြာဖြာတို့ကို ဆန့်ကာနှင့်ဆယ် ယူလိုက်သော ဒုတိယစစ်ပွဲကြီးဖြစ်ပေရာ အာရှတိုက်ယဉ် ကျေးမှုနှင့် ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှု အရုဏ်တို့တွင် ကြီးမားသော အရကြီး တရပ်အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်လျက်ရှိသော ကိုယ်ကျင့် တရားယဉ်ကျေးမှု moral Culture ကို ဤကျွန်ုပ်တို့ အာရှ တိုက်နှင့် ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးရှိ ဦးမည်း ဦးဝါ အကြွင်းအကြွင်း သို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် အဘယ်မှ ရရှိကြသနည်း ဟု ဆန်းစစ်ကြည့်ခြင်းအံ့၊ ပါဠိဘာသာ ပါဠိပိဋကတ် တည်းဟူ

သော သာမဏိသိက ဗုဒ္ဓပါဝစန များကိုသာ ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်လေးနက်စွာ လက်ညှိုးညွှန်ပြကြရမည် ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် အာရှတိုက် သာတူညီမျှ ကြီးပွားရေးနှင့် ကမ္ဘာ့သာတူညီမျှ ကြီးပွားရေးတို့အတွက် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာဌာနတို့၌ တလှုပ်လှုပ်တရွရွ ကြိုးပမ်း၍နေကြစဉ် ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ယဉ်ကျေးမှုမျှ မက ငြိမ်းချမ်းမှု၏အုတ်မြစ်ဖြစ်သော ပါဠိဘာသာထူထောင်ရေးကိုလည်း ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြရမည်ဖြစ်လေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါဠိဘာသာ ထူထောင်ရေးကို ကြိုးစားအားထုတ်ငြားအံ့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အာရှတိုက် သာတူညီမျှကြီးပွားရေးနှင့် ကမ္ဘာ့သာတူညီမျှ ကြီးပွားရေးကို လိုလားသူဖြစ်ပေသည်။ အကြင်သူသည် ပါဠိဘာသာထူထောင်ရေးကို အကယ်၍ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းမပြုငြားအံ့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အမှန်အားဖြင့် အာရှတိုက် သာတူညီမျှကြီးပွားရေးနှင့် ကမ္ဘာ့သာတူညီမျှ ကြီးပွားရေးကို လိုလားသူ မဟုတ်ဟူ၍သာ ကျွန်ုပ်တို့အတိအလင်း ဖွတ်ယူတွယ်ရာဖြစ်နေပေသတည်း။

ဇေတံ ပါဠိဘာရတီ

